

MAATALOUDEN TUTKIMUSKESKUS

PAIKALLISKOETOIMISTON TIEDOTE N:o 7

Maija Valmari ja Helvi Marjanen:

— Vilja-, herne- ja perunalajikkeet paikalliskokeissa vuosina 1970-76.

HELSINKI 1977

Maija Valmari ja Helvi Marjanen:

V I L J A -, H E R N E - J A P E R U N A L A J I K K E E T
P A I K A L L I S K O K E I S S A V U O S I N A 1970-76

Sisällysluettelo	Sivu
Yleistä	1
Viljavuusanalyysit ja lannoitus	3
Kaura	8
Ohra	14
Kevätvehnä	21
Syysvehnä	27
Ruis	32
Herne	36
Peruna	40

V I L J A -, H E R N E - J A P E R U N A L A J I K K E E T
P A I K A L L I S K O K E I S S A V U O S I N A 1970-76

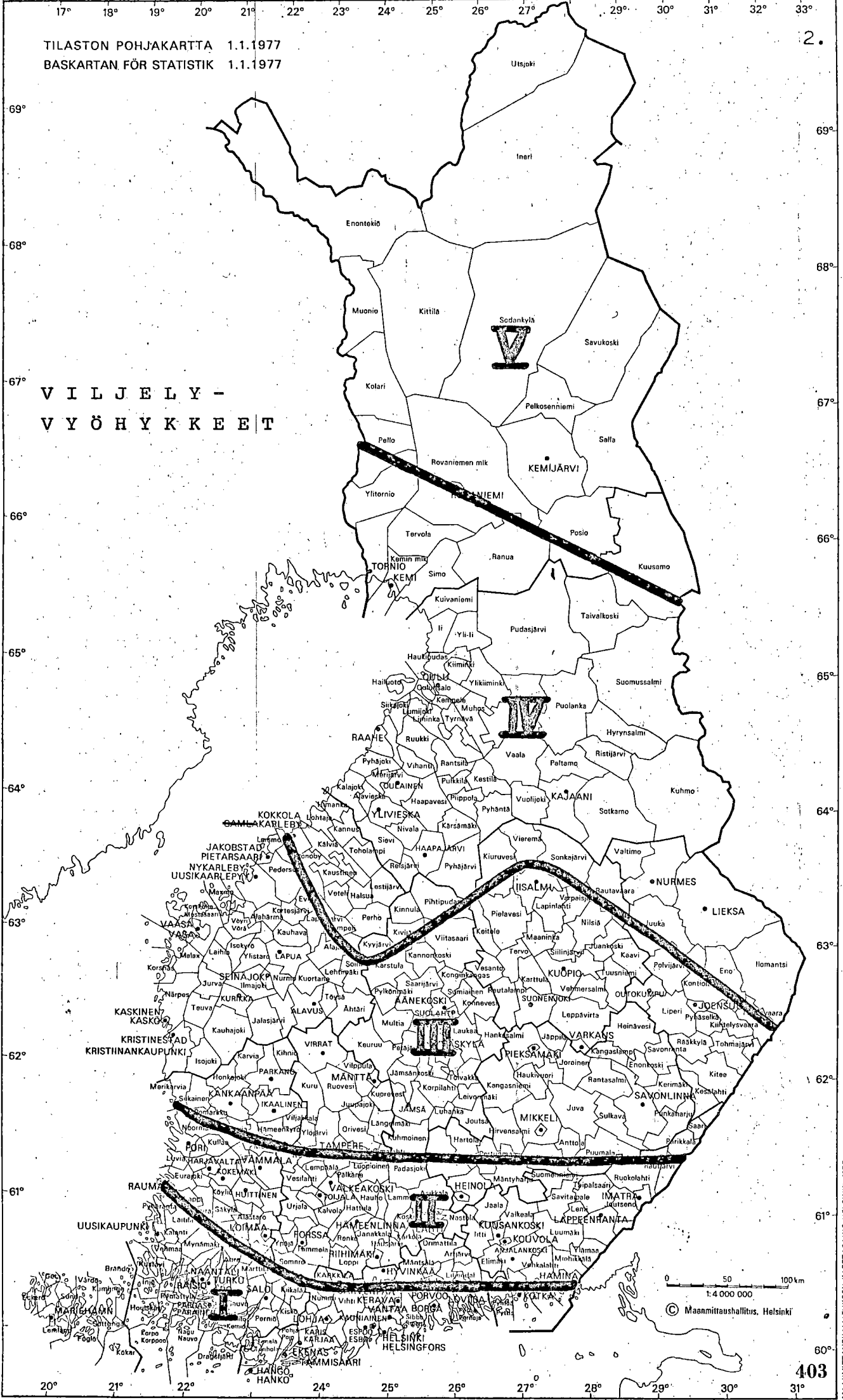
YLEISTÄ

Paikalliskokeissa on vuosina 1970-76 ollut yhteensä 14 kaura-, 18 ohra-, 20 kevätvehnä-, 19 syysvehnä-, 13 ruis- ja 9 hernelajiketta tai jalostuslinjaa. Perunalajikkeita on kokeissa em. ajanjaksona ollut yli 20 sekä joka vuosi lisäksi eräitä Jokioisten ja Hankkijan jalostuslinjoja. Lajikkeiden lukumäärä on yhdessä kokeessa vaihdellut 5-10 ollen suurin ohra- ja kaurakokeissa, pienin herne- ja perunakokeissa.

Paikalliskoetoimiston järjestämissä lajikekokeissa koeruutujen koko on 25 m² ja kerranteita on viljakokeissa 4, perunakokeissa 2. Kylvösiemen kaikkiin kokeisiin lähetetään paikalliskoevarastolta, johon se hankitaan Jokioisten Siemenkeskuksesta, Hankkijalta, Länsi-Hahkialasta tai S.G. Niemisen välityksellä Ruotsista. Siemenperunan toimittaa Etelä-Savon koeasema suoraan viljelijöille.

Koekohtaiset satotulokset vuosilta 1970-74 on esitetty paikalliskoetoimiston ao. vuoden koetulosmonisteissa. Näiden vuosien lajikekokeiden koetuloksista esitetään tässä tiedotteessa viljakasvien kohdalla vain vuosittaiset mittarilajikkeiden keskisadot ja muiden lajikkeiden suhdeluvut parivertailuna mittarilajikkeeseen nähden. Vuosilta 1975 ja 1976 esitetään koekohtaiset tulokset ja vastaavat vertailut sekä koko ajanjaksolta 1970-76 eri lajikkeiden satotulosten suhdeluvut mittarilajikkeeseen verrattuna. Hernekokeita on ollut vain vuosina 1972-76 ja niistä on kokeiden vähydestä johtuen jokaisen kokeen tulokset esitetty erikseen keskiarvojen lisäksi. Perunakokeista, joita on ylivoimaisesti eniten ja kaikilla viljelyvyöhykkeillä (kartta, sivu 2), koekohtaiset tulokset on taulukoitu vain vuodelta 1976. Vuosien 1970-75 satotulosten yhdistelmä on tehty vyöhykkeittäin parivertailuna. Lisäksi esitetään koko maan tulokset suhdelukuina Pito-perunaan verrattuna vuosilta 1970-76.

VILJELY -
VYÖHYKKEET

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTOGRAFISEN OSASTO

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO HELSINKI 1977

VILJAVUUSANALYYSIT JA LANNOITUS

Paikalliskokeita hoitavat piiriagrologit lähettävät jokaisesta lajikekokeesta maanäytteen postitse Maatalouden tutkimuskeskukseen maantutkimuslaitokselle, joka määrittää näytteistä maalajin, pinta- ja pohjamaan happamuuden, johtoluvun sekä kalsium-, kalium-, fosfori- ja magnesiumpitoisuuden. Paikalliskoetoimisto välittää tulokset ao. kokeita järjestäneille piiriagrologeille ja viljelijöille. Vilja- ja hernekokeista maanäytteet on saatu lähes poikkeuksetta kaikista kokeista, sensijaan perunakokeista maanäytteitä on jäänyt saapumatta melko monessa tapauksessa.

Hernekokeet on sijoitettu yleensä savimaille, vain kaksi koetta on ollut hietamaalla. Syysvehnäkokeista 75 % on ollut savimailla, loput hietamailla. Ruista on yhdessä tapauksessa kokeiltu liejumaalla, muutoin savella (63 %) tai karkeilla kivennäismailla (32 %). Kaurakokeista on eloperäisillä mailla ollut n. 13 %, savimailla 54 % ja karkeilla kivennäismailla 33 %. Ohrakokeista on eloperäisillä mailla ollut 8 %, savi- ja karkeilla kivennäismailla suunnilleen yhtä paljon molemmilla (45.5 ja 46.5 %). Kevätvehnää on kolmessa tapauksessa viljelty multamaalla, kaksikolmasosaa kokeista on ollut savimailla ja vajaa 30 % karkeilla kivennäismailla. Perunakokeet on IV ja V vyöhykkeellä sijoitettu lähes 100-prosenttisesti ja III vyöhykkeellä 75-prosenttisesti karkeille kivennäismaille, yli 22 % eloperäisille maille ja loput 3.5 %, savimaille. Etelämpänä II ja I vyöhykkeellä karkeiden kivennäismaiden osuus perunakokeiden sijoituspaikkana edelleen pienenee (n. 60 % ja 52 %) ja savimaiden osuus nousee melko suureksi (n. 28 % ja 39 %). II vyöhykkeen perunakokeista eloperäisillä mailla oli 12 % ja I vyöhykkeellä 9 %.

Viljavuusanalyysien keskiarvot on esitetty sivuilla 6 (vilja- ja hernekokeet) ja 7 (perunakokeet). Happamuudeltaan maat ovat yleensä kuuluneet tyydyttävään viljavuusluokkaan. Vaihtuva kalkki on lukuunottamatta perunakokeita viljelyvyöhykkeillä III, IV ja V ollut tyydyttävää tasoa. Kaliumia on suhteessa kalsiumiin ja magnesiumiin ollut paljon, kaikilla vyöhykkeillä se on määrällisesti kuulunut hyvään viljavuusluokkaan. Fosforiluvut ovat viljojen ja herneen kohdalla kuuluneet enimmäkseen hyvään viljavuusluokkaan. Perunakokeissa maan fosforitila on ollut hyvä parhaiden keskiarvojen löytyessä IV ja V vyöhykkeeltä. Fosforia on V vyöhykkeellä suhteessa kalkkiin ja magnesiumiin ollut liian paljon. Vaihtuvan magnesiumin määrä on vilja- ja hernekokeissa ollut enimmäkseen tyydyttävä, jopa hyvä. Perunakokeissa Mg-luvut ovat yleensä olleet tyydyttävällä, paitsi III vyöhykkeellä keskimäärin vain välttävällä tasolla. Perunakokeissa maan kalium- ja magnesiummäärien välillä vallitsee huomattava epäsuhteisuus. Ravinteiden oton kannalta magnesiumia pitäisi olla vähintään yhtä paljon kuin kaliumia.

Lajikekokeiden lannoituksesta paikalliskoetöimistö ei anna mitään yleisohjeita, vaan jokaisella tilalla käytetään niitä lannoitelajeja ja määriä, joita talossa muutenkin samoille kasveille ja peltolohkoille on tapana käyttää. Piiriagrologit ilmoittavat lannoitemäärät koeselostuslomakkeissa, joista on koottu keskiarvotiedot taulukkoihin sivuilla 6 ja 7. Vilja- ja hernekokeissa on vain harvoissa tapauksissa (13 kokeessa 315 kokeesta) käytetty karjanlantaa määrän vaihdellessa tällöin 15-50 tonniin/ha. Perunakokeissa sensijaan karjanlannan käyttö erikoisesti III, IV ja V vyöhykkeillä on aivan yleistä, jopa muutamissa kokeissa ainoana lannoituksena. Tavallisimmin karjalantaa on annettu perunalle 30 tonnia/ha.

Kevätviljojen ja herneen lannoituksena on käytetty miltei yksinomaan erilaisia Y-lannoksia, useimmiten Normaalialla Y-lannosta (15-20-15), monissa tapauksissa myös Fosforirikasta Y-lannosta (15-25-10) ja Booripitoista Y-lannosta (10-20-20), myös Typpirikasta Y-lannosta (20-10-10) on suosittu, jopa herneelle. Syysvehnä- ja ruiskokeita on syksyllä lannoitettu Typpiköyhällä Super Y-lannoksella (10-25-25), eri PK-lannoksilla, Normaalilla Y-lannoksella, Booripitoisella Y-lannoksella, Fosforirikkaalla Y-lannoksella jne. sekä keväällä joko oulun- tai kalkkisalpietarilla, joskus myös urealla. Yleisin perunalle annetuista väkilannoitteista on luonnollisesti ollut Kloorivapaa Y-lannos (7-24-14), mutta myös Normaalialla-, Booripitoista-, Fosforirikasta ja Puutarhan Y-lannosta on käytetty.

Väkilannoitteissa annettujen pääravinteiden määrät ovat vuosina 1975 ja 1976 olleet kevätiljoilla keskimäärin suuremmat kuin vuosina 1970-74. Syysvehnän kohdalla typpimäärät ovat nousseet, mutta fosfori- ja kalimäärät vähentyneet 1970-luvun alkuvuosista. Perunakokeissa I vyöhykettä lukuunottamatta v. 1976 väkilannoitteissa annetut typpi- ja kaliummäärät jäivät aikaisempia määriä pienemmiksi samoin fosforimäärä II ja III vyöhykkeellä.

Viljavuusanalyysien keskiarvot ja lannoitus vilja- ja hernekokeissa vuosina 1970-76
(Medeltal av analysresultat för jordprov och gödsling i sortförsök med spannmål och ärtor)

	Viljavuusanalyysi					Lannoitus						
	Kokeita	pintamaa	pH	Johto- luku	mg/l	Kokeita	N	P	K			
				Ca	K			kg/ha				
					P							
Kaura 1970-74	78	5.62	5.42	1.70	1840	220	10.1	251	78	76.7	43.2	63.3
	8	5.63	5.86	1.45	1590	190	12.7	261	10	79.5	46.4	67.7
	10	5.65	5.40	1.49	1670	260	14.9	218	8	98.5	56.3	80.5
Ohra 1970-74	76	5.78	5.59	1.96	1780	230	13.1	206	79	74.4	46.7	63.2
	8	5.83	5.97	1.66	1620	200	19.3	271	9	84.9	48.5	67.9
	10	5.98	5.54	1.37	1800	280	16.0	231	10	79.3	47.0	71.1
Kevätvehnä 1970-74	54	5.89	5.65	1.56	2060	250	16.2	270	53	88.8	53.8	65.7
	8	5.89	5.90	1.04	2140	250	19.1	334	10	87.0	50.0	71.0
	8	6.12	5.64	1.45	2770	260	9.2	308	8	96.4	52.3	78.1
Syysvehnä 1970-74	22	5.85	5.72	1.80	2140	250	18.7	233	34	120.4	59.3	89.9
	6	6.30	5.65	1.77	2220	230	33.5	218	7	142.0	53.4	81.7
	5	5.86	5.96	1.90	1590	310	22.2	140	7	140.1	48.8	70.6
Ruis 1970-74	7	5.88	5.58	2.98	1790	220	12.2	304	15	119.5	51.8	77.2
	1	5.20	-	1.45	1700	200	10.4	70	2	159.7	62.5	100.0
	2	6.78	-	1.82	5400	325	26.5	248	2	151.4	43.7	70.0
Herne 1972-74	4	5.95	6.33	1.40	2090	300	15.0	349	5	90.9	44.0	62.2
	4	5.93	6.11	1.01	2325	293	11.9	345	2	82.5	49.5	66.0
	4	6.01	5.80	1.30	2300	305	16.9	279	4	77.8	32.1	59.6

Viljavuusanalyysin keskiarvot ja lannoitus perunan lajikekokeissa vuosina 1970-76
(Medeltal av analysresultat för jordprov och gödsling i sortförsök med potatis 1970-76)

	V i l j a v u u s a n a l y y s i										L a n n o i t u s			
	Kokeita	pH pinta- maa	pohja- maa	Johto- luku	Ca	K	P	Mg	Kokeita	N	P	K	+ karjanlantaa Kokeita	tn/ha
I vyöhyke 1970-75	20	5.66	5.64	2.18	1850	340	26.9	170	57	67.1	83.2	97.5	10	36
	11	5.66	5.24	2.35	1690	260	21.3	157	13	75.9	103.9	109.2	1	35
II vyöhyke 1970-75	27	5.59	5.72	2.84	1480	270	16.9	171	51	57.7	85.0	88.8	16	33
	9	5.73	5.98	2.29	1680	250	16.8	265	11	48.8	76.6	83.6	1	10
III vyöhyke 1970-75	65	5.74	5.76	2.36	1100	260	22.0	114	83	50.9	79.6	81.2	40	29
	16	5.77	5.69	2.15	1210	300	20.3	132	8	35.0	56.8	59.3	14	35
IV vyöhyke 1970-75	72	5.92	6.06	2.47	1170	300	30.8	203	85	42.2	69.3	68.7	87	31
	23	5.98	5.79	2.30	1220	290	35.7	191	13	28.4	87.2	52.6	27	31
V vyöhyke 1970-75	33	5.73	5.78	2.24	910	310	40.3	181	41	63.9	87.1	100.8	26	32
	5	5.73	5.73	2.55	950	260	34.7	151	5	28.0	117.8	48.0	3	19

KAURA

Kauralajikkeista useimmat ovat melko uusia jalosteita. Kauran viljelyalasta oli v:n 1976 tilaston mukaan eniten, 37 %, v. 1970 kauppaan lasketulla Jokioisten RYHTI-kauralla. Seuraavalla sijalla oli Svalöfin TIITUS (kauppaan 1966), 20 % viljelyalasta, ja kolmannella tilalla maatilahallituksen lajikeluettelon vanhin kaurajaloste, hollantilainen PENDEK (Cebeco 1954), 14 %. Mittarilajikkeena käytetty HANNES (Hankkija 1964), joka v. 1970 oli eniten viljelty, 27 %, jäi vuoden 1976 tilastossa neljänneksi (11 %). Risto (Svalöf 1971), viljelyala 5 %, ja HANKKIJA-773 (1973), 4 %, olivat seuraavina. Uusimmat lajikkeet, REIMA (Jokioinen 1974), HEIKKI (Jokioinen 1975) ja HANKKIJAN VALKO (1976) eivät ole vielä ehtineet yleistyä ja vanhemmista lajikkeista SISU (Hankkija 1948), NIP (Svalöf 1955) ja KYRÖ (Hankkija 1958) ovat väistymässä. Edellämainittujen lisäksi paikalliskokeissa ovat olleet SÖRBO (Svalöf 1967), SANG (Svalöf 1975) sekä eräät numerolinjat.

Paikalliskoetoimiston järjestämät kauran lajikekokeet ovat sijoittuneet viime vuosina pääasiassa I ja III viljelyvyöhykkeille. II vyöhykkeellä on ollut vain muutamia kokeita vuosittain ja ne on yhdistetty I vyöhykkeen kokeiden kanssa yhdeksi ryhmäksi.

Mittarilajikkeen Hanneksen keskisadot ovat I ja II vyöhykkeellä vaihdelleet eri vuosina 2560 kg:sta/ha 4460 kg:aan/ha (taulukot sivuilla 11, 12 ja 13). Keskisato oli pienin v. 1973, jolloin Etelä-Suomessa kärsittiin kuivuudesta, ja kaurahan vaatii muita viljoja runsaammin vettä tuotettua kuiva-ainekiloa kohti. Tosin myös kasvukausi 1976, jolloin kokeiden ja myös koko maan kauran keskisato oli 1970-luvun suurin, oli kuiva ja lisäksi kylmyys haittasi. III-vyöhykkeellä mittarilajikkeen keskisadot olivat 1970 ja 1971 samalla tasolla etelämpänä suoritettavien kokeiden kanssa, mutta vuonna 1972 sato oli yli 1000 kg pienempi, kun taas vuosien 1973 ja 1975 keskisadot olivat n. 700 kg suurempia kuin I ja II vyöhykkeellä keskimäärin. Kokeita oli kuitenkin vm. vuosina III vyöhykkeellä vain 3-4.

Allaolevassa taulukossa on esitetty kaikkien vuosina 1970-76 suoritettujen kokeiden tulokset suhdelukuina vertaamalla kukin lajiketta Hannes-mittarilajikkeeseen, jonka ilmoitettu ha-sato merkitsee suhdelukua 100.

I ja II vyöhyke				III vyöhyke			
Lajike	Hannes kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl	Lajike	Hannes kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl
Sang	4460	119	11	<u>Risto</u>	3190	108	11
<u>Risto</u>	3630	112	65	<u>Ryhti</u>	3570	105	23
<u>Ryhti</u>	3660	111	77	Sörbo	3980	105	12
<u>Heikki</u>	3500	108	50	<u>Reima</u>	3500	104	16
Jo 0809	3390	107	52	Jo 0809	2900	102	9
<u>Reima</u>	3570	106	59	<u>Pendek</u>	3640	97	24
Sörbo	3300	105	47	Sisu	4830	97	3
Sisu	3500	104	55	<u>Tiitus</u>	3640	93	25
<u>Hankkija-773</u>	4240	101	23	<u>Heikki</u>	3430	93	10
<u>Pendek</u>	3950	101	13	<u>Kyrö</u>	3780	90	16
<u>Hjan Valko</u> ¹⁾	5190	94	4	<u>Nip</u> ²⁾	4340	80	3
<u>Tiitus</u>	3370	93	53				
Jo 0867 ²⁾	3290	92	4				

1) Kokeissa vain v. 1976, 2) vain v. 1975.

Alleliivatut ovat maatilahallituksen tarkoituksenmukaisten kasvilajikkeiden luettelossa v. 1977.

Ruotsissa v. 1975 kauppaanlaskettu Svalöfin Sang on myöhäisenä lajikkeena yltänyt Hannekseen verrattuna parhaaseen suhdelukuun korkealla satotasolla. Se on tosin ollut vain 11 kokeessa vuosina 1974 ja 1976. Myöhäiset lajikkeet Risto ja Ryhti ovat keskenään melko tasaväkisiä sekä etelä-Suomessa että III vyöhykkeellä. Tosin Ryhtiäkään kasvukauden pituuden vuoksi ei pitäisi viljellä enää III vyöhykkeellä. Heikki ja Reima ovat I ja II vyöhykkeellä olleet samaa satoisuusluokkaa, mutta III vyöhykkeellä, jossa Heikkiä ei suositella viljeltäväksi, Reima on menestynyt huomattavasti paremmin.

Sörbo ja Sisu ovat Hannekseen verrattuna olleet I ja II vyöhykkeellä satoisuudeltaan samanveroisia. Hanneksen aikaisuusluokkaa olevat lajikkeet, Hankkija-773 ja Pendek, ovat satoisuudeltaan olleet hivenen Hannesta parempia. Sörbo, jota ei enää pitäisi viljellä III vyöhykkeellä, on siellä ollut suhteellisesti yhtä hyvä kuin Ryhti. Tiitus on aikaisena lajikkeena sekä Etelä-Suomessa että III vyöhykkeellä ollut satoisuudeltaan Hannesta heikompi, samoin III vyöhykkeellä kokeissa olleet Kyrö ja Nip. Hankkijan Valko on vuoden 1976 kokeissa kaikilla koepaikoilla (4 koetta) antanut pienemmän jyväsadon kuin Hannes. Jokioisten linja 0809 on varsinkin eteläisissä kokeissa ollut varsin satoisa.

Vuosilta 1975 ja 1976 on kaikista kokeista saatu lakoisuutta koskevat tiedot. V. 1975 esiintyi I vyöhykkeen 7 kokeesta lakoa vain yhdessä, 30 % Hanneksella, Hankkija-773:lla ja Tiituksella, 20 % Heikillä, Reimalla, Sisulla ja Jo 0867:llä sekä 10 % Ristolla ja Ryhdillä. III vyöhykkeen 3 kokeesta yhdessä oli Hanneksen lako-% 70 ja Heikin 10. V. 1976 olivat III vyöhykkeen ainoassa kokeessa kaikki lajikkeet täysin laossa, mikä selittyy syyskuun rankkasateista ja myöhäisestä korjuuajasta, 29.9. Myös etelä-Suomessa v. 1976 lakoa oli edellistä vuotta enemmän, 5 kokeessa yhdeksästä. Ryhti-kauralla lakoa oli keskimäärin 18 %, Hankkijan Valkolla 28 % ja kaikilla muilla lajikkeilla 45-50 % niissä kokeissa, joissa lakoa yleensä esiintyi.

Vuosina 1974-76 on määritetty eri lajikkeiden 1000 jyvän paino. Hanneksen keskimääräinen 1000 jyvän paino 19 kokeesta oli 30.3 g. Muiden lajikkeiden keskiarvot on ilmoitettu + tai - grammamäärinä Hannekseen verrattuna; vertailukokeiden lukumäärä on ilmoitettu sulkeissa:

Sang	+3.7 (8)	Hankkijan Valko	+1.0 (3)
Jo 0867	+2.6 (6)	Tiitus	+0.5 (6)
Jo 0809	+2.1 (5)	Heikki	+0.4 (17)
Ryhti	+1.9 (16)	Reima	-0.8 (19)
Hankkija-773	+1.7 (15)	Sisu	-0.9 (8)
Risto	+1.6 (15)	Pendek	-1.6 (3)
Nip	+1.3 (3)		

Kauran lajikekoe (Sortförsök med havre) v. 1970-74

	1970		1971		1972		1973		1974	
	Hannes kg/ha	Suhde- luku	Hannes kg/ha	Suhde- luku	Hannes kg/ha	Suhde- luku	Hannes kg/ha	Suhde- luku	Hannes kg/ha	Suhde- luku
Hankkija-773										
Heikki (Jo 0770)										
Pendek	5310	96	4350	103	3620	115	2560	111	4400	102
Reima (Jo 0794)	3530	105	3550	115	3660	101			4130	107
Risto		8	3730	112	3600	116	2410	106	4370	100
Ryhti	3820	108	3730	107	3620	119	2560	111	4520	108
Sang		11		14	3620	123	2560	109	4400	111
Sisu	3820	103	3640	104	3390	112	2420	104	4400	121
Sörbo	3820	105	3740	107	3320	106	2410	103		
Tiitus	3820	90	3720	91	3600	101	2410	93		
Jo 0809	3530	105	3730	105	3600	113	2410	98	4260	116
I j a I I v y ö h y k e										
Hankkija-773										
Heikki (Jo 0770)										
Kyrö	3970	90	3620	102	2730	113	3750	65	1240	118
Pendek	3970	95	3860	116	2300	105	3400	71	1240	139
Reima (Jo 0794)		9	3860	120	2730	119	3400	76		
Risto			4400	126	2730	114	3260	78	1240	96
Ryhti	3970	103	3820	117	2730	107	3120	97	1240	93
Sisu	5540	107	3650	133	2300	107	3260	87		
Sörbo	3970	100	4230	128	3580	97	5290	61		
Tiitus	3970	95	3820	102	2730	92	3260	62	1240	135
Jo 0809	3270	109	3650	117	2730	115	3260	87	1240	81
I I I v y ö h y k e										

Kauran lajikekoe (Sortförsök med havre)
Sato (Skörd) kg/ha v. 1975

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maa- laji	Mittari Hannes SI 100	Hja- 773	Heikki	Nip	Pendek	Reima	Risto	Ryhti	Sisu	Tiitus	Jo 0867
F. Hush.	I Kimito	IjHtS	3710	4190	3870			4300	4530	3480			
Nyl. Sv.	I Esbo	LjS	2930	2290	2400			2400	2480	2140	2380	2380	2240
"	I Ingå	Lj	2780	2950	2640			3210	2870	3010	3240	2750	3130
"	I Kyrkslätt	AS	3440	3180	3080			2920	2710	4210	3180		2670
"	I Pernå	HtS	4000	3930	4120			4230	4380	4470	4140	3720	4090
"	I Snappertuna	HHt	4390	4140	3290			3010	4040	4650	3520		
"	I Tenala	KHt	4230	4160	4180			4260	4470	4220	4150		
<hr/>													
	I vyöhyke	keskim.	3640	3550	3370			3480	3640	3740	3440	2950	3030
<hr/>													
Suhdelukuja													
	Kokeita	7	3640	98	93			96	100	103	95	91	92
	"	6	3630										
	"	4	3290										
	"	3	3240										
<hr/>													
Öst. Sv.	III Jakobstad	HHt	1290		1430	1690	1480	1750				2160	
"	III Korsholm	HsS	6570		5910	5380	6210	6330				5690	5920
"	III Nykarleby	Lj	5170		4200	3380	3090	4130				3790	5420
<hr/>													
	III vyöhyke	keskim.	4340		3850	3480	3590	4070				3880	5670
<hr/>													
Suhdelukuja													
	Kokeita	3	4340		89	80	83	94				89	97
	"	2	5870										

Kauran lajikekoe (Sortförsök med havre)
Sato (Skörd) kg/ha v. 1976

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maa- laji	Mittari Hannes SI 100	Hja- 773	Hjan Valko (Hja 31914)	Heikki	Reima	Risto	Ryhti	Sang	Sisu	Tiitus
F. Hush.	I Kimito	Ljs	6240	6530			6420	6830	6190	7040		
Nyl. Sv.	I Borgå	Mm	3310			3060	3020	3170	2710		3730	
"	I Esbo	Hts	4670	5000	4470	6360	6090	6400	5690		5470	
"	I Ingå	Hts	4030	4640		4510	4230	5000	4670	4820	4510	3650
"	I Sibbo	Ljs	5190	5600	4980	5610	5880	5700	6040		5170	
"	I Tenala	Hts	3430	3090		3600	2590	3760	4020	4050	3900	
Uud.	I Nummi	Mm	2380	1990		2500		2430	2360			
"	II Lapinjärvi	AS	6010	6090	5700	6190	5810	6910	6400		5720	
"	II Mäntsälä	HsS	4900	4790	4370	5120	4850	5890	5600		4530	
<hr/>												
I ja II vyöhyke keskim.			4460	4720	4880	4620	4860	5120	4850	5300	4720	3650
<hr/>												
Suhdelukuja												
	Kokeita	9	4460					115	109			
	"	8	4610	102								
	"	8	4240			109						
	"	8	4720				103					
	"	7	4510								105	
	"	4	5190		94							
	"	3	4570							116		
	"	1	4030									91
Et.-Pohj.	III Isokyrö	Ljs	4390	3830		4490	4390	4140	4510			
<hr/>												
Suhdelukuja												
	Kokeita	1	4390	87		102	100	94	103			

OHRA

Monitahoinen OTRA, Hankkijan jaloste v:lta 1959, on edelleen yleisin lajikkeemme kattaen v:n 1976 tilaston mukaan 33 % koko ohra-alasta. Toisella tilalla on niinkään monitahoinen POMO (Jokioinen 1968) 18 %, ja kolmantena kaksitahoinen KARRI (Hankkija 1967) 11 %. Seuraavina ovat taas monitahoiset: nykyisistä jalosteista vanhin, PIRKKA (Hankkija 1952) 9 % ja HANKKIJA-673 (1973) 7 %. Kaksitahoinen INGRID (Weibullsholm 1957) yltää yli 5 %:iin koko ohra-alasta. Mittarilajikkeena käytetyn monitahoisien PAAVON viljelyala jää alle 5 %:n. Seuraavina ovat monitahoiset lajikkeet SUVI (Jokioinen 1974) 4 %, ETU (Jokioinen 1970) 3 % ja HANKKIJAN EERO (1975) 1 %. Paikalliskokeissa ovat edellisten lisäksi olleet mukana vasta v. 1977 kauppaanlasketut monitahoiset lajikkeet KAJSA (Svalöf) ja TEEMU (Jokioinen) sekä kaksitahoiset ARVO (Jokioinen 1966), BIRGITTA (Svalöf 1963), EVA (Svalöf 1975), HANKKIJAN AAPO (1975) ja WING (Weibullsholm 1971) sekä Jokioisten linja 0875.

Satotulokset taulukoissa sivuilla 18, 19 ja 20 on jaettu kahteen ryhmään, I ja II vyöhyke yhdessä ja III ja IV vyöhyke yhdessä. Ensimmäisessä ryhmässä suurin osa kokeista on I vyöhykkeellä ja toisessa vain pari koetta on ollut IV vyöhykkeellä.

Mittarilajikkeen Paavon keskisato on eri vuosina vaihdellut etelä-Suomen kokeissa 1860 kg:sta/ha 5140 kg:aan/ha. Alhaisin satotaso oli v. 1973, jolloin juuri sillä alueella, jonne kokeet olivat sijoittuneet, vallitsi suuri kuivuus. Samalla alueella myös v. 1970 alkukesän pitkä kuivakausi vaikutti satotulokseen. Vuosina 1971, 1972 ja 1975 keskisadot I ja II vyöhykkeellä olivat keskenään samaa suuruusluokkaa, 3600-3900 kg/ha. Sadekesänä 1974 Paavon sato oli keskimäärin yli 4600 kg/ha ja parempi kuin minkään muun silloin kokeessa olleen lajikkeen. Varsinainen ennätyssto saatiin vuoden 1976 kokeissa, jolloin myös ohran keskisato koko maassa nousi ensimmäisen kerran yli 3000 kg:n/ha. III ja IV vyöhykkeellä Paavon keskisadot olivat heikoimmat vuosina 1974 ja 1972 (2060 ja 2460 kg/ha). Paras tulos tällä alueella osui vuoteen 1971, jolloin 6 kokeen keskisato Paavolla oli 4400 kg/ha.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kaikkien vuosina 1970-76 ohralla suoritettujen lajikekokeiden tulokset suhdelukuina vertaamalla kutakin lajiketta samoissa kokeissa olleeseen Paavo-mittarilajikkeeseen, jonka taulukossa ilmoitettu ha-sato merkitsee suhdelukua 100.

I ja II vyöhyke				III ja IV vyöhyke			
Lajike	M Paavo kg/ha (s1100)	Suhde- luku	Kok- kpl	Lajike	M Paavo kg/ha (s1100)	Suhde- luku	Kok- kpl
M <u>Teemu</u> ¹⁾	4960	103	6	M <u>Hankkijan</u>			
K <u>Karri</u>	3470	101	67	<u>Eero</u> ¹⁾	3370	115	2
K <u>Arvo</u>	3470	99	58	M <u>Hankkija-</u>			
K <u>Wing</u>	3190	99	47	<u>673</u>	2980	112	7
K <u>Ingrid</u>	3530	98	63	M <u>Suvi</u>	2830	105	20
M <u>Pirkka</u>	3070	98	18	M <u>Etü</u>	3200	100	33
M <u>Suvi</u>	3570	96	45	K <u>Jo 0875</u>	3050	100	16
K <u>Jo 0875</u>	3120	96	40	M <u>Otra</u>	3250	98	34
M <u>Etü</u>	3210	95	47	K <u>Karri</u>	3530	97	24
M <u>Hankkijan</u>				M <u>Pomo</u>	3310	94	33
<u>Eero</u> ¹⁾	5200	95	7	K <u>Birgitta</u>	3710	89	10
M <u>Pomo</u>	3450	91	65	K <u>Arvo</u>	3770	86	12
K <u>Birgitta</u>	3060	90	39	M <u>Pirkka</u>	3410	85	20
K <u>Hankkijan</u>				1) Kokeissa vain v. 1976 M = monitahoinen K = kaksitahoinen Alleviivatut ovat maatala- hallituksen tarkoituksenmu- kaisten kasvilajikkeiden luettelossa v. 1977.			
<u>Aapo</u> ¹⁾	5410	90	6				
M <u>Kajsa</u> ¹⁾	5410	90	6				
M <u>Hankkija-</u>							
<u>673</u>	4430	89	19				
M <u>Otra</u>	3450	86	64				
K <u>Eva</u>	4360	86	12				

Etelä-Suomen paikalliskokeissa vain Jokioisten uusi Teemu-lajike ja Hankkijan Karri ovat olleet parempia kuin mittarilajike Paavo, joka aiotaan poistaa maatilahallituksen lajikeluettelosta v. 1980. Tästä luettelosta poistetaan jo v. 1978 Arvo, joka yhdessä luettelon ulkopuolella olevan Wing'in kanssa on suurinpiirtein Paavon satoisuusluokkaa. III ja IV vyöhykkeellä Hankkijan Eero, joka tosin on ollut vain 2 kokeessa, on saavuttanut parhaan suhdeluvun. Hankkija-673 ja Suvi, molemmat aikaisia lajikkeita kuten Eerokin, ovat pohjoisilla vyöhykkeillä menestyneet hyvin. Otra on III ja IV vyöhykkeellä ollut vain vähän Paavaa heikkosatoisampi, kun se etelä-Suomen kokeissa on jäänyt jaetulle viimeiselle sijalle yhdessä Eva-ohran kanssa suhteellisuusvertailussa.

Paikalliskokeiden ohrasadoista ei ole kustannussyistä voitu määrittää raakavalkuaispitoisuutta, vaikka se eri lajikkeiden kelpoisuutta arvosteltaessa olisi tiedettävä. TALVITIEN ja REKUSEN (Ohralajikkeet. Koetoiminta ja käytäntö 29.3.1977) mukaan Paavolla raakavalkuaispitoisuus on nykyisistä lajikkeista heikoin, 12.7 %. Parhaita ovat tässä suhteessa Pirkka, Eva, Etu, Kajsa, Hankkijan Eero, Ingrid, Arvo ja Hankkijan Aapo, joiden raakavalkuaispitoisuus vuosien 1969-76 kokeissa oli tässä järjestyksessä 3.1 %-yksiköstä 1.5 %-yksikköön Paavaa parempi. Uusi satoisa Teemu-lajike oli vain vähän, 0.2 %-yksikköä, valkuaisriikkaampi kuin Paavo.

V. 1975, jolloin kesä oli kuiva, lievää lakoontumista esiintyi etelä-Suomessa vain yhdessä kokeessa, eniten (30 %) Otralla, Karrilla ja Hankkija-673:lla. III vyöhykkeellä yhdessä kokeessa Otra oli 75 prosenttisesti laossa, Hankkija-673:lla oli 60 %, Karrilla 50 % ja Paavolla 25 % lakoa, kun taas Etu, Pomo ja Suvi olivat täysin pystyssä. V. 1976, jolloin kasvukausi kylmyyden takia venyi pitkäksi ja ohrakokeiden korjuu tapahtui keskimäärin yli 2 viikkoa myöhemmin kuin edellisellä vuonna, lakoa esiintyi 6 kokeessa kymmenestä. Pomo sekä Hankkijan Aapo

ja Eero olivat parhaiten välttäneet laon. Arvo, Karri ja Otra taas olivat olleet pahiten laossa, mittarilajike Paavoa enemmän myös Hankkija-673 ja Teemu.

Paavon 1000 jyvän paino oli 21 kokeessa vuosilta 1974-76 keskimäärin 32.2 g. Muiden lajikkeiden keskiarvo on ilmoitettu + tai - grammamäärinä Paavoon verrattuna (vertailukokeiden lukumäärä sulkeissa):

Kaksitahoiset lajikkeet		Monitahoiset lajikkeet	
Karri	+11.1 (14)	Pirkka	+4.4 (3)
Eva	+11.0 (10)	Pomo	+3.7 (17)
Jo 0875	+10.2 (1)	Kajsa	+3.5 (4)
Wing	+10.1 (6)	Etu	+2.8 (8)
Ingrid	+ 9.6 (12)	Otra	+1.8 (18)
Arvo	+ 8.1 (7)	Hjan Eero	+1.3 (7)
Hjan Aapo	+ 7.3 (6)	Suvi	+0.8 (19)
		Hja-673	-0.3 (19)
		Teemu	-0.6 (6)

Ohran lajikekoe (Sortförsök med korn) v. 1970-74

	1970		1971		1972		1973		1974		
	Paavo kg/ha	Suhde- luku	Paavo kg/ha	Suhde- luku	Paavo kg/ha	Suhde- luku	Paavo kg/ha	Suhde- luku	Paavo kg/ha	Suhde- luku	
	sl 100	Kok. kpl	sl 100	Kok. kpl	sl 100	Kok. kpl	sl 100	Kok. kpl	sl 100	Kok. kpl	
I j a I I v y ö h y k e											
Arvo	3010	109	11	15	3740	108	11	1920	101	89	3
Birgitta	2940	91	9	13	3520	113	9	1630	72		8
Etu	3010	95	11	13	3720	98	9	1600	95	91	4
Hankkija-673										4630	5
Ingrid	2900	106	10	13	3810	104	14	1920	113	88	4
Karri	3010	103	11	15	3600	107	14	1860	123	92	4
Mari				1	3890	78				4740	4
Otra	3010	88	11	13	3470	90	13	1860	87	83	5
Pirkka	2600	93	4	4	3350	100	9	1370	110		1
Pomo	3010	97	11	15	3610	83	14	1600	86	86	3
Suvi (Jo 0747)				5	3560	96	13	1600	106	88	5
Wing (WW 6040)	2940	96	9	13	3610	94	9	1630	119	78	2
Jo 0875	3220	92	4	12	3550	91	12	1600	114	4750	3
I I I j a I V v y ö h y k e											
Arvo	3390	90	5	6						1900	1
Birgitta	4640	97	2	3	3130	96	1	2820	88		4
Etu	3750	97	9	5	2350	108	6	3170	96	2300	4
Hankkija-673										1830	2
Ingrid	3750	101	2	3	4480	91				3640	1
Karri	3640	105	8	5	4160	100	4	3170	90	67	1
Mari				5	4520	91					
Otra	3750	96	9	5	4520	95	7	3170	99	73	4
Pirkka	3950	77	4	4	4850	72	6	3680	83		3
Pomo	3770	88	8	6	4400	91	7	3170	89	74	4
Suvi (Jo 0747)				1	5600	109	7	3080	104	87	5
Wing (WW 6040)	4270	110	2	1	3170	85					
Jo 0875	4640	67	1	3	3720	100	7	3170	88		5

Ohran lajikekoe (Sortförsök med korn)
Sato (Skörd) kg/ha v. 1975

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maa- laji	Mittari Paavo SI 100	Arvo	Etu	Eva	Hja- 673	Ingrid	Karri	Otra	Pirkka	Pomo	Suvi	Wing
F. Hush.	I Kimito	IjHtS	4720		4370	4510	4020	5040						3880
Ny1. Sv.	I Esbo	HsS	3790		2800	2730	2250	3030	2730			2310	2880	2390
"	I Ingå	Lj	3350	3600	3250	3260	3260	3650	2550			2460	2790	3240
"	I Kyrkslätt	HtS	4370	4200	3700	3360	4140	5180	2730			3180	3230	4180
"	I Pernå	HtS	3580	3010	3440	3440	3670	3340	3290			3860	3720	
"	I Snappertuna	HtMr	3190	3560	3640	3850	3650	3980	2900			3490	3360	3830
"	I Tenala	LjS	4240	3550	2740	3960	2700	3330	3500			3560	4160	3150
I vyöhyke			3890	3580	3420	3590	3380	3940	2950			3140	3360	3450
Suhdelukuja														
	Kokeita	7	3890		88	92	87	101		79		84	90	88
	"	6	3750											
	"	6	3940											
	"	5	3750	95										
Pirk.	III Kuorevesi	HHT	4100		3570	3950		3290	3940			3440	3490	
Öst. Sv.	III Närpes	HtS	3210		3480	3880			3300		3650	3290	2990	
Kain.	IV Suomussalmi	HHT	3180		2500	3480			4020		2490	3490	3070	
III ja IV vyöhyke			3500	3180	3770	3770	3290	3750	3070	3410	3180			
Suhdelukuja														
	Kokeita	3	3500	91	108	108	107	96	91					
	"	2	3200											
	"	1	4100					80						

Ohran lajikekoe (Sortförsök med korn)
Sato (Skörd) kg/ha v. 1976

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maa-laji	Mittari Arvo	Etu	Eva Hja-	Hjan Hjan	Ingrid	Kajsa	Karri	Otra Pomo	Suvi	Teemu (Jo 1062)
			Paavo	673	Aapo	Eero	(Sv	(Sv				
			SI 100				67529)	67529)				
F. Hush.	I Kimito	LJS	4710	4200	5020	5020	6000	5270	6090			
Nyi. Sv.	I Esbo	Hts	6360	5670 5240	5960 5690	6530	5530	4820 6000	4470	6470		
"	I Ingå	Hts	3360	4060 2490	3840 3040	3810	3340	2530 3270	2750	3380		
"	I Sibbo	LJS	3870	3410 4310	4500 4820	3600	5100	4140 4320	4600	4620		
"	I Snappertuna	LJS	5260	3960 4840	4410 5110	3620	4650	4720 4300	4640	4440		
"	I Tenala	Hts	6190	3820 5080	4200 5250	4210	4870	4660 5580	5460	5590		
Uud.	I Nummi	Hts	3960	3250	3200				3700			
"	II Lapinjärvi	AS	7410	6280	6170 7510		5630	6210 6630	6870			
<hr/>												
I ja II vyöhyke			5140	4630 3430	4180 4200	4850 4950	4470 4850	4510 4510	5050 4640	5100		
<hr/>												
Suhdelukuja												
Kokeita	7		4820	87		95						
"	7		5200							89		
"	7		5310							95		
"	6		5410		90		90	83				
"	6		4960									
"	5		5010		83					91		103
"	4		5560	83								
"	1		3960	87								
<hr/>												
Öst. Sv.	III Nykarleby	Ht	5280	4820 5950	4700 5020							
Kain.	IV Suomussalmi	Mr	1460	1870	2270	2760	1120	2260 2190	2340	2120		
<hr/>												
III ja IV vyöhyke			3370	1870 4820	4110 4700	3890	1120	2260 2190	4080	2120		
<hr/>												
Suhdelukuja												
Kokeita	2		3370	122	115					121		
"	1		5280	91	89							
"	1		1460	128			77	155 150		145		

KEVÄTVEHNÄ

Hankkijan v. 1967 kauppaanlaskema RUSO piti v. 1976 hallussaan 65 % maamme koko kevätvehnäalasta. Seuraavaksi eniten viljeltiin TÄHTI-lajiketta (Jokioinen 1972), osuus 19 % viljelyalasta. Kolmantena oli APU (Jokioinen 1949) 7 % ja neljäntenä satoisa, mutta laatuominaisuuksiltaan heikko norjalainen jaloste NORRÖNA (Møistad 1951) 4 %. Vanhat lajikkeet TIMANTTI (Svalöf 1928), TOUKO (Jokioinen 1950) ja DROTT (Svalöf 1954) kattoivat kukin n. 1 %:n viljelyalasta. Edellämäinittujen lisäksi vuoden 1970-76 paikalliskokeissa ovat olleet kotimaiset jalosteet HANKKIJAN ULLA (1975) ja VEKA (Hankkija 1970) sekä ruotsalaiset: WEIBULL'in markkinoima ALGOT, DRABANT (Weibullsholm 1974), SNABBE (Weibullsholm 1970), SONETT (Svalöf 1974) ja SVENNO (Weibullsholm 1954). Lisäksi kokeissa on joka vuosi ollut mukana Jokioisten numerolinjoja.

Paikalliskokeina suoritettut kevätvehnän lajikekokeet ovat viime vuosina sijoittuneet lähes poikkeuksetta I vyöhykkeelle. II vyöhykkeellä oli vuosina 1970-76 vain 4 koetta. Aikaisempina vuosina joitakin kokeita suoritettiin myös Pohjanmaan ruotsalaisella rannikkoalueella, mutta näiden muutamien kokeiden tuloksia ei ole otettu mukaan sivulla 24 oleviin vuosien 1970-74 tilastoihin. Näissä pohjoisissa kokeissa Ruso ja Apu menestyivät suunnilleen yhtä hyvin (satotaso n. 2200 kg/ha) muiden lajikkeiden suhdelukujen vaihdellessa mittarilajike Rusoon verrattuna 84-89.

Satotaso on 1970-luvun eri vuosien kokeissa heilahdellut varsin jyrkästi. Vuonna 1973 jäi mittarilajikkeen keskisato 10 kokeessa alle 2000 kg/ha. Huonoon tulokseen katsottiin syyn olleen kevätkuivuudessa ja alkukesän helteissä, jotka aiheuttivat myös sen, että kasvitauteja ja tuholaisia esiintyi tavallista runsaammin. Myös vuosina 1970 ja 1971, jolloin varsinkin etelä-Suomessa touko- ja kesäkuu olivat hyvin vähäsateisia, keskisadot jäivät suhteellisen alhaisiksi (Ruso 2560 ja 2870 kg/ha). Vuosina 1972, 1975 ja 1976 kokeiden satotaso vaihteli 3300-3700 kg:aan ja varsinainen huippusato saatiin v. 1974, jolloin 8 kokeen keskiarvo mittarilajike Rusolla oli 4600 kg/ha. Vaikka kevät oli ollut kylmä ja kuiva, auttoivat kesäkuun puolivälin lämpimät, sateiset säät rehevän

kasvun alkuun. Syyssateet vaikuttivat v. 1974 sadon laatuun. Kauppakelpoisen sadon määrä jäi maatalouden vuositilaston mukaan esim. Nylands Svenska Lantbrukssällskap'in alueella, jossa suurin osa paikalliskokeista sijaitsi, 63 %:iin koko sadosta, kun vastaava %-luku oli v. 1973 92 ja 1975 96 %. Samalla alueella myös v. 1976 kauppakelpoisen sadon osuus oli vain 68 %.

Allaolevassa taulukossa on esitetty vuosien 1970-76 kevätvehnäla-
jikkeiden satotulokset suhdelukuina vertaamalla eri lajikkeita
samoissa kokeissa olleeseen Ruso-mittarilajikkeeseen, jonka tau-
lukossa ilmoitettu ha-sato merkitsee suhdelukua 100.

Lajike	Ruso kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok.	Lajike	Ruso kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl
Drabant	3840	108	22	Drott	3310	94	39
Sonett ¹⁾	3530	104	8	<u>Hankkijan</u>			
Jo 8048 ²⁾	3690	100	10	<u>Ulla</u> ¹⁾	3530	94	8
<u>Tähti</u>	3170	99	64	Norröna	2440	94	6
<u>Veka</u>	2970	97	48	Svenno	3460	93	33
Jo 8042 ²⁾	3690	97	10	<u>Touko</u>	2920	90	52
Snabbe	2960	96	40	Jo 7332	2480	88	34
Algot	3330	95	29	Timantti	2700	87	22
Jo 8045	4320	95	10	<u>Apu</u>	3180	86	57
				Jo 6639 ³⁾	4760	86	7

1) Kokeissa vain v. 1976, 2) vain v. 1975, 3) vain v. 1974.

Alleiviivatut ovat maatilahallituksen takoituksenmukaisten kasvi-
lajikkeiden luettelossa v. 1977.

Rusoa satoisampia ovat olleet vain ruotsalaiset lajikkeet Drabant ja Sonett. Drabantin heikkoutena on jyvän pieni valkuaispitoisuus. Rusoa myöhäisempi Tähti on ollut lähes mittarilajikkeeseen veroinen samoin vain v. 1975 kokeissa ollut Jokioisten linja 8048. Suositeltavien lajikkeiden luettelosta v. 1978 poistettava Veka on vuosien 1970-74 kokeissa ollut n. 3 % Rusoa vähäsatoisampi. Vasta v. 1976 paikalliskokeisiin tullut aikainen lajike, valkuaispitoisuudeltaan hyvä Hankkijan Ulla oli satoisuudeltaan I vyöhykkeellä 6 % mittaria heikompi. Ullaa suositellaankin II vyöhykkeelle.

Touko, paikalliskokeissa suhdeluku 90, poistetaan v. 1979 maatilahallituksen lajikeluettelosta, johon kuuluvista lajikkeista on etelä-Suomen paikalliskokeissa ollut suhteellisesti vähäsaatoin Apu, aikainen lajike, joka kuten edellä mainittiin, Pohjanmaan kokeissa antoi yhtä suuren sadon kuin Ruso.

Vuosien 1975 ja 1976 satotaulukkojen yhteydessä on esitetty myös paikalliskoetoimistossa määritetyt sakolukutulokset. Sakoluvut olivat v. 1975 mittarilajikkeella kaksi kertaa suuremmat kuin v. 1976. Korjuu tapahtuikin vuoden 1975 kokeissa keskimäärin jo 29.8. (vaihtelu 21.8.-5.9.) ja v. 1976 vasta 22.9. (vaihtelu 14.9.-1.10.). Eri lajikkeiden välisiä sakolukueroja ei voida pitää täysin luotettavina, koska kokeiden korjuu on yleensä tapahtunut yhtäaikaan, eikä se silloin kaikkien lajikkeiden kohdalla ole ollut paras mahdollinen ajankohta. Tähti on molempina vuosina saanut keskimäärin Rusoa paremmat suhdeluvut. Drabant ja Drott ovat korjuun tapahtuessa myöhään olleet sakoluvultaan mittaria parempia.

V. 1975 oli lakoa 3 kokeessa kymmenestä, eniten Apulla (33 %) ja Toukolla (17 %), Rusolla ja Tähdellä ei ollenkaan. V. 1976 lakoa oli 4 kokeessa kahdeksasta, eniten Apulla (43 %) ja Sonett'illa (23 %), vähiten Tähti-kevätevehnällä, vain yhdessä kokeessa 10 %.

Ruson 1000 jyvän paino oli vuosina 1974-76 keskimäärin 40.1 g 25 paikalliskokeessa. Kaikkien muiden lajikkeiden 1000 jyvän paino oli pienempi kuin Rusolla, johon verrattuna niiden keskiarvot on ilmoitettu - grammamäärinä (vertailukokeiden lukumäärä sulkeissa):

Jo 8048	-1.5 (10)	Tähti	-3.9 (25)
Jo 8042	-1.6 (10)	Jo 6639	-4.7 (7)
Svenno	-2.0 (14)	Touko	-6.3 (11)
Snabbe	-2.4 (5)	Drott	-7.0 (14)
Sonett	-2.5 (7)	Jo 8045	-7.0 (10)
Drabant	-2.6 (21)	Apu	-7.8 (22)
Hankkijan Ulla	-2.7 (7)	Veka	-7.8 (8)
Algot	-3.8 (13)		

Kevätvehnän lajikekoe (Sorttförsök med vårvete) v. 1970-74

	1970		1971		1972		1973		1974	
	Ruso kg/ha sl 100	Suhde- luku	Ruso kg/ha sl 100	Suhde- luku	Ruso kg/ha sl 100	Suhde- luku	Ruso kg/ha sl 100	Suhde- luku	Ruso kg/ha sl 100	Suhde- luku
Algot										
Apu	2610	89	2950	86	3290	97	1840	92	4780	83
Drabant		10		8		9		7		5
Drott	2670	93	2840	100	2940	93			4780	102
Norröna	2230	102		4		5			4760	84
Snabbe	2670	96	2950	102	3330	95	2240	88	3500	78
Svenno	2670	96		10	3290	99	1930	95	4780	92
Timantti	2560	85	2870	88		9			4780	90
Touko	2560	87	2870	89	3290	86	1980	101	4700	82
Tähti (Jo 4558)	2570	92	2870	102	3290	103	1980	96	4600	97
Veka	2560	99	2840	111	3290	98	1980	98	4600	83
Jo 4180	2390	122		5		9		10		8
Jo 7332	2550	89	2270	93	3330	86	1980	83		7
Jo 6639		6		10		8	1980	93	4760	86
Jo 8045									4600	95

I j a I I v y ö h y k e

Kevätvehnän-lajikekoe (Sortförsök med värvete)
Sato (Skörd) kg/ha v. 1975

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maa- laji	Mittari	Algot	Apu	Drabant	Drott	Svenno	Touko	Tähti	Jo 8042	Jo 8048
			Ruso									
			Sl 100									
F. Hush.	I Kimito	IjHtS	3060	3650						3580	3040	3240
Ny1. Sv.	I Borgå	HtS	3950	3800	3800	2980				3570	3370	3610
"	I Esbo	HtS	5100	6500	5570					5230	5370	5980
"	I Esbo	HsS	1950	1970	1760	1830				2100	1920	2190
"	I Ingå	IjS	2340	2880	2570	2490				2500	2440	2500
"	I Pernå	HtS	3060	2730	2680	2590				3110	2820	2960
"	I Sibbo	HtS	5630	5300	5580	4160				5400	4050	4550
"	I Sjundeå	HtS	3540	4220	4870	3590				4210	4270	3290
"	I Snappertuna	KHt	3750	4190	4300	3120				3590	4070	4300
"	I Tenala	Mm	4520	5150	4740	3100				4300	4590	4280
I vyöhyke	keskim.		3690	3910	3730	4050	5570	3330	3440	3760	3590	3690
Suhdelukuja												
Kokeita 10			3690	110	99	89				102	97	100
" 9			3760									
" 8			3790	103								
" 1			5100				109					
							Sakoluvut (Fallital)					
F. Hush.	I Kimito		373	335						400	357	282
Ny1. Sv.	I Borgå		346	262	281	246				340	309	164
"	I Esbo		394	246	352	282	376			276	230	144
"	I Esbo		337	266	202	257				336	350	191
"	I Ingå		244	203	229	119				290	266	84
"	I Pernå		-	-	-	-				-	-	-
"	I Sibbo		388	240	327	167				328	274	185
"	I Sjundeå		224	201	226	193				269	225	74
"	I Snappertuna		349	270	260	196				299	310	143
"	I Tenala		169	203	331	111				304	198	104
I vyöhyke	keskim.		314	247	276	196	376	310	310	316	280	152
Suhdelukuja												
Kokeita 9			314	79	90	64				101	89	48
" 8			306									
" 7			318	97								
" 1			394				95					

Kevätvehnän lajikekoe (Sortförsök med vårvete)
Sato (Skörd) kg/ha v. 1976

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maa- laji	Mittari Ruso SI 100	Apu	Drabant	Drott	Hjan Ulla	Sonett	Tähti	Jo 8045
F. Hush.	I Kimito	Ljs	4640		5630	3850	4320	4890	4670	4190
Nyl. SV.	I Borgå lk	Hts	4170	3970	4380	4240	3450	4340	4310	
"	I Esbo	Hts	3960	3450	3950	3510	4040	4440	4380	
"	I "	hsHts	3400	3210	3160	2960	2760	3150	2950	
"	I Sibbo	Hts	3530	2880	3270	2820	3910	2950	3390	
"	I Snappertuna	Mm	3200	3410	4360	3580	3000	2910	2900	
"	I "	Hs	3600	2880	1850	2110	2960	4260	3470	
"	I Tenala	Mm	1750	3080			2040	2440	1260	2070
<hr/>										
	I vyöhyke	keskim.	3530	3270	3800	3300	3310	3670	3420	3130
<hr/>										
Suhdelukuja										
	Kokeita 8		3530	97	113	98	94	104	97	98
	" 7		3370							
	" 2		3200							
<hr/>										
Sakoluvut (Falltal)										
F. Hush.	I Kimito		351	60	105	121	267	327	395	313
Nyl. SV.	I Borgå		66	60	99	96	60	67	98	
"	I Esbo		74	214	271	347	268	67	99	
"	I "		221	60	118	161	62	244	317	
"	I Sibbo		60	281	209	294	270	107	194	
"	I Snappertuna		258	-	-	-	-	107	255	
"	I "		-	60	65	63	60	-	-	61
"	I Tenala		60					61	63	
<hr/>										
	I vyöhyke	keskim.	156	123	145	180	155	140	203	187
<hr/>										
Suhdelukuja										
	Kokeita 7		156	100	118	146	99	90	103	
	" 6		123							
	" 2		206							91

SYYSVEHNÄ

Kaikki nykyisin viljeltävät syysvehnälajikkeet ovat kotimaisia. Mittarilajike VAKKA (Jokioinen 1953) kattoi koko syysvehnäalasta vuoden 1976 tilaston mukaan yli 63 % eli melkein saman osuuden kuin Ruso kevätvehnästä. Toiseksi yleisin lajike NISU (Jokioinen 1966) ylitti 18%:iin. Seuraavina olivat LINNA (Hankkija 1965), 8 % ja ELO (Hankkija 1963), joka v. 1978 poistetaan maatilahallituksen tarkoituksenmukaisten lajikkeiden luettelosta, 6 %. JYVÄ (Jokioinen 1965), joka ei sisälly em. luetteluun, käsitti vajaan 1 %:n viljelyalasta. Uusi melko aikainen, hyvin talvehtiva AURA (Jokioinen 1975) on vasta yleistymässä, osuus v. 1976 vain 0.2 %. Näiden kauppalajikkeiden lisäksi paikalliskokeisiin on otettu useita Jokioisten ja Hankkijan numerolinjoja, v. 1971 myös yksi Weibullsholmin linja.

Syysvehnäkokeista vain 4 on sijainnut II vyöhykkeellä, kaikki muut I vyöhykkeen eteläisellä rannikkoalueella.

Satotaso oli heikoin v. 1974 (Vakka 2330 kg/ha), taulukot sivuilla 29-31. Tällöin myös koko maan keskisato vuodet 1970-76 huomioonottaen oli pienin, 2490 kg/ha. Edellisenä syksynä rankat sateet olivat viivästyttäneet kylvöjä ja talvi lauhana ja vähälumisena oli epäedullinen syysviljoille, samoin kuiva ja kylmä kevät. Seuraavana syksynä, v. 1975, saatiin koko 7-vuotiskauden paras sato; paikalliskokeissa oli Vakan keskisato yli 4400 kg/ha (10 koetta) ja koko maan keskisato 3400 kg/ha. Vaikka talvi oli hyvin edellisen vuoden kaltainen, oli kevät sitävastoin lämmin. Myös vuodet 1973 ja 1976 olivat syysvehnällä hyviä satovuosia, kun taas vuodet 1970-72 olivat heikompia (Vakan keskisadot paikalliskokeissa 2800-3000 kg/ha, koko maan keskisadot 2600-2700 kg/ha). Syysvehnäsadon laatu ei ole vaihdellut läheskään niin paljon kuin kevätvehnällä, vaan kauppakelpoisen sadon osuus on yleensä ollut lähempänä 100 kuin 90 %:a paitsi v. 1974, jolloin keskimäärin vain 86 % sadosta oli moitteetonta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty syysvehnälajikkeiden ja numerolinjojen tulokset vuosilta 1970-76 vertaamalla niitä samoissa kokeissa olleeseen mittarilajike Vakkaan, jonka taulukossa ilmoitettu ha-sato merkitsee suhdelukua 100.

Lajike	Vakka kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl	Lajike	Vakka kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl
Jo 3026	3600	119	7	Hja a7780	2940	104	24
WW 17821 ¹⁾	3110	114	4	Jo 3022	3320	102	14
Jo 3077 ²⁾	3970	110	6	Hja b7143	3180	102	11
Jo 3043	3160	108	18	Jo 3016	3150	101	18
Jo 3071	4180	106	18	<u>Elo</u>	3320	99	47
<u>Linna</u>	3280	105	44	Jo 3063	3560	96	12
<u>Nisu</u>	3360	104	48	Jo 3057	2990	96	7
Jyvä	3150	104	40	Jo 1851	3020	95	12
<u>Aura</u>	3700	104	19	Hja b1543 ³⁾	2270	89	4

1) Kokeissa vain v. 1971, 2) vain v. 1976 3) vain v. 1974.
Alleiviivatut ovat maatilahallituksen tarkoituksenmukaisten
lajikkeiden luettelossa v. 1977.

Satoisuudeltaan parhaat olivat neljä Jokioisten ja yksi Weibullsholmin numerolinjaa. Kaikki kauppalajikkeet Eloa lukuunottamatta antoivat paremman sadon kuin Vakka, myös maatilahallituksen luetteloon kuulumaton Jyvä. Kaikki Hankkijan linjat ovat olleet kokeissa vain 1970-luvun alkuvuosina, eikä jalostaja enää jatkane niiden kokeita.

Taulukoissa sivuilla 30 ja 31 on esitetty vuosien 1975 ja 1976 kokeista sakoluvut. Molempina vuosina tulokset olivat päinvastoin kuin kevätvehnällä suunnilleen samaa tasoa, Vakalla keskimäärin parhaat. Linnalla oli v. 1976 jonkin verran muita lajikkeita alempi sakoluku.

V. 1975 oli vain yhdessä syysvehnäkokeessa lakoa, eniten Vakalla (70 %) ja Elolla (40 %), vähiten Auralla ja Nisulla (5 %). Myös v. 1976, jolloin lakoa oli 3 kokeessa seitsemästä, Vakka oli heikoin (47 % lakoa), Auran lako-% oli 42. Parhaita olivat Jo 3077 (0 %) ja Nisu (7 %).

Mittarilajike Vakan 1000 jyvän paino oli 18 kokeessa vuosina 1974-76 keskimäärin 37.4 g. Muiden lajikkeiden keskiarvot on ilmoitettu Vakkaan verrattuna + tai -grammamäärinä (vertailukoiden lukumäärä sulkeissa):

Linna	+3.8 (16)	Elo	+1.7 (17)
Aura	+3.2 (18)	Jyvä	+0.8 (10)
Jo 3077	+2.8 (6)	Nisu	+0.4 (8)
Hja b1543	+2.4 (4)	Jo 3071	-0.4 (12)
Jo 3063	+2.3 (11)	Jo 3016	-0.5 (8)

Syysvehnän lajikekoe (Sortförsök med höstvetete) v. 1970-74

	1970		1971		1972		1973		1974	
	Vakka kg/ha	Suhde- luku	Vakka kg/ha	Suhde- luku	Vakka kg/ha	Suhde- luku	Vakka kg/ha	Suhde- luku	Vakka kg/ha	Suhde- luku
Aura (Jo 3045)	2830	118	2980	98	3060	84	4050	96	2330	108
Elo	2830	116	2980	101	3060	90	4050	113	2330	84
Jyvä	2330	121	3030	103	3060	88	3930	98	2330	111
Linna (Linna P)	2830	128	2980	105	3060	88	4050	113	2440	105
Nisu	2570	108	2810	93	3350	95	4050	113	2330	83
Jo 1851		1	2950	98	3210	88			2440	120
Jo 3016		1	3010	95	3450	94	3930	113		
Jo 3022	2350	123					4050	121		
Jo 3026	2460	113					4050	120		
Jo 3043	2480	102			3350	100	4050	120		
Jo 3057	2570	96			3060	96				
Jo 3063		1					4050	119	2330	91
Jo 3071		10	2980	103	3060	95				
Hja a 7780	2830	112								
Hja b 1543		1	2810	96			3930	103	2270	89
Hja b 7143	2350	143	3110	114						
WW 17821		4								

I j a I I v y ö h y k e

Syysvehnän lajikekoe (Sortförsök med höstvede)
 Sato (Skörd) kg/ha v. 1975

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maalaji	Mittari Vakka SI 100	Aura (Jo 3045)	Elo	Jyvä	Linna	Nisu	Jo 3016	Jo 3063	Jo 3071
F.Hush.	I Kimito	LjS	7550	7160	7000		6770		7130	7330	
Nyl.Sv.	I Esbo	HtS	5220	5310	4180	4240	4770	3870	3570	4070	3690
"	I Ingå	LjS	3710	3070	4440	3350	3710	3640		3160	
"	I Sjundea	HtS	4880	5160	5240	4620	5870	4920	5080	5150	5260
"	I Snappertuna	HtS	4210	4150	4610	3810	3280	3990	5050	4110	4800
"	I Tenala	KHt	3180	2020	2820	3290	2420	3520	3330	3170	2550
"	I Tenala	KHt	2310	2390	2080	2380	2470	2110	2450	3480	3240
	I vyöhyke	keskim.	4440	4180	4340	3620	3750	4120	3900	4320	4480
	Suhdelukuja										
	Kokeita 7		4440	94	98	92	96	93		97	
	" 6		3920								98
	" 6		4560								
	" 5		3960						98		
F.Hush.	I Kimito		368	377	345			354		311	382
Nyl.Sv.	I Esbo		334	320	331	345	314	331	283	325	342
"	I Ingå		226	188	279	235	291	241		242	
"	I Sjundea		349	352	339	373	334	355	282	363	363
"	I Snappertuna		370	315	345	332	325	351	340	357	359
"	I Tenala		342	318	345	333	348	340	360	359	335
"	I Tenala		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	I vyöhyke	keskim.	332	312	331	324	322	329	316	326	356
	Suhdelukuja										
	Kokeita 6		332	94	100	100	99	99		98	
	" 5		324								
	" 5		353								101
	" 4		349						91		

Sakoluvut (Fallital)

Syysvehnän lajikekoe (Sortförsök med höstvetete)
Sato (Skörd) kg/ha v. 1976

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maalaji	Mittari Vakka SI 100	Aura	Elo	Linna	Nisu	Jo 3071	Jo 3077
F. Hush. Nyl. Sv.	I Kimito	Hts	5220	5210		5270	5170	5490	5130
"	I Esbo	Ht	3240	3980	3300	4010	3620	3670	4370
"	I Ingå	Ljs	4080	4510	4370	4110	3820	4330	4370
"	I Sjundeå	Hts	4260	4300	4680	4220	4420	4230	4230
"	I Snappertuna	Ht	3650	4120	3020	4280	3370	3640	4230
"	I Tenala	Ht	3360	3910	3760	4550	5040	3210	3910
Uud.	II Lapinjärvi	Hts	3820	5160	3720	5170	4120	4630	
<hr/>									
	I ja II vyöhyke	keskim.	3950	4460	3810	4520	4220	4170	4370
<hr/>									
	Suhdelukuja		3950	113		114	107	106	
	Kokeita 7		3740		102				110
	" 6		3970						
	" 6								
<hr/>									
F. Hush. Nyl. Sv.	I Kimito		334	280		288	264	338	285
"	I Esbo		390	378	345	354	334	368	367
"	I Ingå		324	317	307	302	292	295	313
"	I Sjundeå		366	332	352	230	391	381	383
"	I Snappertuna		372	304	301	310	367	358	374
"	I Tenala		356	343	395	306	371	363	357
Uud.	II Lapinjärvi		380	319	328	331	289	319	
<hr/>									
	I ja II vyöhyke	keskim.	360	325	338	303	330	346	347
<hr/>									
	Suhdelukuja		360	90		84	92	96	
	Kokeita 7		365		93				97
	" 6		357						
	" 6								

Sakoluvut (Fallital)

RUIS

Yli kolmannes ruisalasta, 37 %, oli v. 1976 VOIMA-rukiin (Jokioinen 1966) hallussa. Maatilahallituksen otantatiedustelun mukaan vanhojen jalosteiden osuus oli edelleen suuri, mittarilajike TOIVO (Jokioinen 1931) 16 %, PEKKA (Jokioinen 1941) 15 % ja ENSI (Jokioinen 1933) 11 % viljelyalasta. Uudet lajikkeet HANKKIJAN JUSSI (1975) 2 %, SAMPO (Jokioinen 1974) 1 % sekä AITTA (Jokioinen 1975) ja KELPO (Jokioinen 1977) ovat vasta tulossa viljelyyn. Edellämainittujen lisäksi paikalliskokeissa ovat olleet Svalöf'in jalosteet KUNINGAS II (1939), VÄRNE (1956) ja OTELLO (1971) sekä muutamat Jokioisten numerolinjat.

Rukiilla on paikalliskokeita suoritettu huomattavasti vähemmän kuin muilla viljoilla, yleensä vain 2-3 koetta vuodessa. V. 1971 kokeita oli kuitenkin 6, niistä kaksi II:lla ja kaksi III vyöhykkeellä. Muina vuosina kaikki kokeet ovat sijoittuneet I vyöhykkeelle.

Kun kokeiden vuosittainen määrä on hyvin pieni, ei vuosien välinen satotason vertailu ole kovin luotettavaa. Mittarilajike Toivon paras keskisato paikalliskokeissa osuu kuitenkin samalle vuodelle, 1976, kuin rukiin suurin keskisato 7-vuotiskautena 1970-76 koko maassa ja muinakin vuosina se myötäilee yleistä satotasoa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty rukiin lajikekokeiden tulokset (vuosittaiset tulokset ovat sivuilla 34 ja 35) suhdelukuina vertaamalla eri lajikkeita tai numerolinjoja samoissa kokeissa olleeseen mittarilajike Toivoon, jonka taulukossa ilmoitettu ha-sato merkitsee suhdelukua 100.

Lajike	Toivo kg/nä (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl	Lajike	Toivo kg/nä (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl
Kuningas II	2060	126	3	Värne	2180	108	5
Jo 3355	2540	120	14	Voima	2760	107	21
Hjan Jussi ¹⁾	3560	119	2	Otello	2690	107	5
Kelpo	2520	117	11	Sampo	2640	100	14
Aitta ¹⁾	3560	111	2	Pekka	2860	96	19
Jo 3094	2670	110	14	Ensi	2660	95	13

1) Kokeissa vain v. 1976.

Alleviivatut ovat maatilahallituksen tarkoituksenmukaisten lajikkeiden luettelossa v. 1977.

Talvenkestävyydeltään ja laatuominaisuuksiltaan heikko Kuningas II on suotuisissa olosuhteissa 3 kokeessa saanut parhaan vertailuluvun mittariin nähden. Toivon sato yhdessä näistä kokeista oli pahan lakoutumisen takia n. 1000 kg pienempi kuin muilla lajikkeilla. Kaikki I ja II vyöhykkeelle suositellut kauppalajikkeet Pekkaa lukuunottamatta, joka v. 1982 poistetaan maatilahallituksen em. luettelosta, samoin myös kokeissa olleet ruotsalaiset lajikkeet ja numerolinjat ovat olleet Toivoa satoisampia. Sampo suositellaan II ja III vyöhykkeelle samoin Ensiä, joka sai näissä pääasiassa I vyöhykkeellä sijainneissa kokeissa jumbosijan.

Paikalliskokeiden rukiin satonäytteistä on määritetty sakoluvut. Nämä eivät anna täysin oikeaa kuvaa eri lajikkeista tässä suhteessa, koska koko koe on yleensä korjattu yhdellä kertaa, eikä kukin lajike sille sopivimpana ajankohtana. Vuosina 1970 ja 1974 sakoluvut jäivät kaikilla lajikkeilla hyvin mataliksi. Mittarilajike Toivon sakoluku on ollut muihin verraten tasaisen hyvä. Otellolla on kaikissa kokeissa ollut korkea sakoluku.

Lakoa on esiintynyt kaikissa ruiskokeissa. Vuosina 1975 ja 1976 eniten Toivolla, Ensillä, Jo 3094:llä ja Voimalla. Otello oli ainoa, jolla ei ollut lakoa kummassakaan vuoden 1975 kokeessa.

Mittarilajike Toivon 1000 jyvän paino oli keskimäärin 26.6 g 10 kokeessa vuosina 1974-76. Muiden lajikkeiden tai linjojen keskiarvot on ilmoitettu Toivoon verrattuna + tai - grammamäärinä (vertailukokeiden lukumäärä sulkeissa):

Jo 3094	+2.9 (9)	Jo 3055	+1.2 (8)
Otello	+2.8 (3)	Sampo	-0.2 (7)
Pekka	+1.9 (10)	Kelpo	-0.6 (6)
Voima	+1.9 (10)	Ensi	-3.3 (7)
Aitta	+1.4 (2)	Hjan Jussi	-4.3 (2)

Ruukin lajikekoe (Sortförsök med råg) v. 1970-74

	1970		1971		1972		1973		1974	
	Toivo kg/ha sl 100	Suhde- luku Kok. kpl	Toivo kg/ha sl 100	Suhde- luku Kok. kpl	Toivo kg/ha sl 100	Suhde- luku Kok. kpl	Toivo kg/ha sl 100	Suhde- luku Kok. kpl	Toivo kg/ha sl 100	Suhde- luku Kok. kpl
Ensi	2350	88	3630	104			2430	106	2480	75
Keipo (Jo 095)		2	3360	116	1840	145	2430	112	2480	112
Kuningas II					1320	177	2430	112		
Otello							2720	113	2590	109
Pekka	2690	87	3540	95			2690	94	2500	98
Sampo (Jo 1922)	2690	101	3020	87			2690	101	2480	97
Voima	2690	88	3540	101	1840	142	2690	107	2500	105
Värne	2350	86			1320	172	2430	113		
Jo 3094			3360	122	1840	143	2690	116	2500	85
Jo 3355				1	1840	148	2690	117	2500	106

I j a I I v y ö h y k e

Ruukin Lajikekoe (Sortiforsök med råg)

Sato (Skörd) kg/ha

Maalaji Mittari Aitta Ensi Hjan Kelpo Otello Pekka Sampo Voima Jo 3037 Jo 3094 Jo 3355
 Kunta Toivo Jussi (Jo 095) (Jo 1922)
 SI 100

v. 1975

F.Hush.	I Kimito	3470	4080	4090	4710	4420	4310
Nyl.Sv.	I Ingå	1940	1330	1510	2390	1530	3630
	I vyöhyke	2710	2710	2800	2390	3120	3970
	Suhdelukuja						
	Kokeita 2	2710	100	103	115		146
	" 1	1940			123		
	" 1	3470				127	

v. 1976

F.Hush.	I Kimito	3710	4940	5110	4150	5100	5200
Nyl.Sv.	I Ingå	3400	2930	3380	3180	2920	4210
	I vyöhyke	3560	3940	4250	3670	4010	4710
	Suhdelukuja						
	Kokeita 2	3560	111	119	103	113	132
	" 1	3400	117	118	103	123	

v. 1975

F.Hush.	I Kimito	186	201	139	164	113	112
Nyl.Sv.	I Ingå	-	-	-	-	-	-
	Suhdelukuja						
	Kokeita 1	186	108	75	88	61	60

v. 1976

F.Hush.	I Kimito	170	123	169	145	183	154
Nyl.Sv.	I Ingå	164	99	131	108	126	122
	I vyöhyke	167	111	131	127	155	138
	Suhdelukuja						
	Kokeita 2	167	66	83	76	93	83
	" 1	164	80	74	111	86	

HERNE

Suosituin hernelajike Suomessa oli maatilahallituksen otanta-tilaston mukaan v. 1976 hollantilainen matala, suurisiemeninen RONDO (Cebeco 1943), jonka hallussa oli 24 % hernealasta. Seuraavilla sijoilla yleisyydessä olivat mittarilajike KIRI (Jokioinen 1972) 18 %, SIMO (Svalöf 1975) 13 % ja RIITTO (Jokioinen 1961) 11 %. KALLE-hernettä (Hankkija 1952) viljeltiin 5 %:lla viljelyalasta ja HERTTAA (Jokioinen 1975) vajaan 3 %:n alalla. Matalakasvuinen VILLE (Hankkija 1972) lienee jäämässä pois käytännön viljelystä ja se poistetaan myös maatilahallituksen tarkoituksenmukaisten kasvilajikkeiden luettelosta v. 1979. Paikalliskokeissa on em. kauppalajikkeiden lisäksi ollut kaksi Hankkijan lupaavaa numerolinjaa.

Hernekokeita on vuosina 1972-76 paikalliskokeina suoritettu 2-6 kappaletta vuodessa enimmäkseen I vyöhykkeellä (taulukot sivuilla 38 ja 39).

Huonoin satotaso hernekokeissa oli v. 1973, jolloin kuivuus haittasi. Vuosi 1976 kylmästä ja kuivasta kasvukaudesta huolimatta antoi paitsi paikalliskokeissa, myös koko maassa parhaan hernesadon, jonka laatu ei tosin yltänyt edellisen vuoden tasolle. Hernesato korjattiin vuoden 1975 kokeissa keskimäärin 24.8. ja v. 1976 vasta 23.9. Kasvukausi oli runsaat kolme viikkoa pitempi, kun herneenkylvöön oli päästy keskimäärin 8 päivää myöhemmin kuin v. 1975. Vuosina 1975 ja 1976 osassa hernekokeita herne on kylvetty yhdessä kauran tai kevätvehnän kanssa ja satokin ilmoitettu yhteissatona. Näiden kokeiden tulokset eivät sisälly seuraavaan yhteenvetoon, jossa eri lajikkeiden ja linjojen satoja on suhdeluvuiksi muunnettuna verrattu samoissa kokeissa olleeseen Kiri-mittarilajikkeeseen, jonka taulukossa ilmoitettu ha-sato merkitsee suhdelukua 100.

Lajike	Kiri kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl
Hja 10960	1670	139	4
<u>Simo</u>	3170	131	8
Kalle	1370	126	5
Hja 10955	2640	117	8
<u>Ville</u>	2480	104	13
<u>Hertta</u>	2590	103	12
<u>Riitto</u>	3170	103	8

Alleviivatut ovat maatilahallituksen tarkoituksenmukaisten kasvilajikkeiden luettelossa v. 1977.

Hja 10960 on mutaatiojaloste Rondo-herneestä, joka lajike on ollut mukana vain yhdessä paikalliskokeessa v. 1972. Puolikorkea Simo on kauppalajikkeista ollut Kiriin verrattuna paras kahdeksassa korkean satotason kokeessa. Korkeakasvuinen Kalle on vuosina 1972 ja 1973 menestynyt muihin lajikkeisiin verraten hyvin kokeissa, joissa satotaso oli alhainen. Jalostuslinja Hja 10955 (Maro x Kalle/Lotta x Kalle) on eri vuosien kokeissa osoittautunut hyvin satoisaksi. Matalakasvuinen Ville sekä pitkäkortiset Hertta ja Riitto ovat jokainen olleet suunnilleen samanverran, 3-4 %, mittarilajiketta, korkeakasvuista Kiriä satoisampia.

Kaikissa hernekokeissa esiintyi vuosina 1975 ja 1976 lakoa, jälkimmäisenä vuonna kaikilla lajikkeilla vähintään 80 %. V. 1975 Villellä ei ollut 3 kokeessa eikä Simolla 2 kokeessa lakoa. Eniten laossa oli Riitto (40 %). Hertalla ja Kirillä oli vähemmän lakoa viljan kanssa kylvettynä kuin ilman, samoin myös Simolla.

Herneen lajikekoe (Sortiförsök med ärter) v. 1972-74

Sato (Skörd) kg/ha

Maat. keskus	Vyöhyke Kunta	Maa- laji	Mittari Kiri sl 100	Hertta (Jo 6580)	Kalle	Riitto	Rondo	Simo	Ville	Hja 10955 (Hja a 955)	Hja 10960 (Hja a 960)
<u>v. 1972</u>											
Uud. Pirk.	I Nummi III Ikaalinen	Hht Hts	1700 2000	3100 1300	3100 2000		1600		2800 900	2900 1300	
<u>v. 1973</u>											
F. Hush. Uud. Häm.	I Kimito I Nummi II Somero	Ljs Hht Hts	1110 510 1510		720 1400 1400				530 450 540	690 940	500 1800
<u>v. 1974</u>											
Nyl. Sv. Sat.	I Borgå II Huittinen	Hts Hts	2950 1710	2900 1580		2600 1700		3300 1410	3550 1310	4350	4600 2370
1972-74 keskim.											
			1640	1900	1720	2150	1600	2360	1440	2040	2320
Suhdelukuja											
Kokeita	7		1640						88		
"	6		1730	110							
"	5		1370		126						
"	5		1850							110	
"	4		1670								139
"	2		2330			92		101			
"	1		1700				94				

Herneen lajikekoe (Sortförsök med ärter)
Sato (Skörd) kg/ha

Maat. keskus v. 1975	Vyöhyke Kunta	Maa- laji	Mittari Kiri Sl 100	Hertta (Jo 6580)	Riitto	Simo	Ville	Hja 10955
F. Hush.	I Kimito	Hts	2510	2440	2740	2460	1900	
Nyl. Sv.	I Esbo	HsS	2050	2000	3670	3670	2600	
"	I Kyrkslätt	Ljs	4330	4370	4560	4370	4190	
	I vyöhyke	keskim.	2960	2940	3660	3500	2900	
	Suhdelukuja							
	Kokeita 3		2960	99	124	118	98	
<u>Kokeet, joissa hernesato ilmoitettu yhdessä viljan kanssa:</u>								
F. Hush.	I Kimito 1)	Hts	3260	3400	3460	3980	3730	
Nyl. Sv.	I Borgå 1)	Hts	3740	4800	4580	4710	4590	
"	I Sibbo 2)	Ljs	5340	4980	6140	4980	4650	
	I vyöhyke	keskim.	4110	4390	4730	4560	4320	
	Suhdelukuja							
	Kokeita 3		4110	107	115	111	105	
v. 1976								
Nyl. Sv.	I Esbo	Hts	4240	3290	4050	6240	6100	5500
"	I "	Hts	3200	4850	2690	7240	5040	5290
"	I Kyrkslätt	Ljs	4400	3730	4210	4500	3540	3690
	I vyöhyke	keskim.	3950	3960	3650	5990	4890	4830
	Suhdelukuja							
	Kokeita 3		3950	100	92	152	124	122
<u>Koe, joissa hernesato ilmoitettu yhdessä viljan kanssa:</u>								
F. Hush.	I Kimito 3)	Ljs	4060	4070	3890	4650		4120
	Suhdelukuja							
	Kokeita 1		4060	100	96	115		101

1) kylvetty Tiitus-kauraa 80 kg/ha 2) Ruso-kevätevehnää 80 kg/ha 3) Tiitus-kauraa 60 kg/ha

PERUNA

Paikalliskokeissa ovat vuosittain olleet yleisimmät Suomessa viljeltyt perunalajikkeet ja lisäksi joitakin numerolinjoja. Sivulla 44 olevaan vuosien 1970-75 yhteenvetotaulukkoon on otettu useimmissa kokeissa mukanaolleet kaksi Jokioisten numerolinjaa ja seuraavat 11 lajiketta: mittarilajike PITO (Jokioinen 1964), talvi- ja tärkkelysperuna, jota vuoden 1976 tilaston mukaan viljeltiin 26 %:lla peruna-alasta, hollantilaiset lajikkeet REKORD (R.J.De Vroome 1947), talviperuna, joka kattoi 27 % peruna-alasta, EIGENHEIMER (Veenhuizen 1893), BINTJE (K.L.De Vries 1910) ja SATURNA (E. Scholten), kaikki talviperunoita (Saturna lisäksi tärkkelysperuna), joista jokaisen osuus viljelyalasta oli 4 %. Seuraaviksi eniten viljeltiin VETO-talvi- ja tärkkelysperunaa (Jokioinen 1968), 2.5 %, hollantilaista varhaisperuna BARIMAA (PGVG 1954), 2 %, VALTTI-talviperunaa (Hankkija 1965), 1.4 % ja syys- ja talviperuna JAAKKOa (Jokioinen 1951), 1 %. Taulukossa ovat lisäksi saksalainen AMYLA (Paulsen & Hölscher 1955) ja hollantilainen REALTA (Cebeco 1962), molemmat talviperunoita. Realta ei ollut enää vuoden 1976 kokeissa. Silloin olivat muiden edellään mainittujen lisäksi koetulosityhdistelmässä sivulla 45 seuraavat lajikkeet: hollantilainen talviperuna ALFA (I. Dorst 1947), talvi- ja tärkkelysperuna HANKKIJAN TUOMAS (Hja 1975), varhais- ja syysperuna MARIA (Svalöf 1975) ja tanskalainen varhaisperuna MINEA.

Jokaiseen perunan lajikekokeeseen on lähetetty 5-6 lajikkeen tai numerolinjan siemenperuna. Kun sivuilla 46-52 esitetyissä vuoden 1976 yksittäisten kokeiden tuloksissa on kuitenkin huomioitu vain 2 numerolinjaa, saattaa joistakin kokeista olla tuloksia vain kolmesta lajikkeesta. Parhaiden numerolinjojen tuloksista vuodelta 1976 on kuitenkin yhteenveto jäljempänä tekstissä.

Satotulokset on ryhmitelty vyöhykkeittäin (kartta sivulla 2). Eniten kokeita, kolmannes kaikista, on ollut III vyöhykkeellä. Vajaa 30 % kokeista on sijoittunut IV vyöhykkeelle. I, II ja V vyöhykkeellä on ollut vuosina 1970-76 lähes sama määrä kokeita, kullakin 11-13 % kokonaismäärästä.

Mittarilajike Pidon keskisato vuosina 1970-75 on vain V vyöhykkeellä ollut selvästi alempi kuin muualla. Pitoa suositellaankin vain I-III alueille. Realtaa, Valttia ja Vetoa lukuunottamatta muut kauppalajikkeet ovat saaneet juuri V vyöhykkeellä parhaan suhdeluvun Pitoon verrattuna. Edellämainitut Realta, Valtti ja Veto sekä Jo 0302 ovat menestyneet parhaiten I vyöhykkeellä ja Jo 0448 II vyöhykkeellä. Vuoden 1976 kokeissa Pidon keskisato oli I ja II vyöhykkeellä samalla tasolla kuin vuosina 1970-75 keskimäärin, V vyöhykkeellä vähän korkeampi (vain 6 koetta) mutta III ja IV vyöhykkeellä 23 ja 30 % pienempi kuin vuosien 1970-75 keskisadot. Näilläkin alueilla suurin osa kokeista antoi normaalin, jopa erinomaisen sadon, mutta joukossa oli myös erittäin heikosti kasvaneita. Tämä olikin hyvin tyypillistä kasvukaudelle 1976, jolloin satoerot saman kunnankin alueella saattoivat olla suuret.

Mittarilajike Pitoon verrattuna paras on I vyöhykkeellä ollut Jokioisten linja 0302, II vyöhykkeellä Jokioisten linja 0448 sekä III, IV ja V vyöhykkeillä Saturna, jota kuitenkin on suositeltu viljeltäväksi vain I-III vyöhykkeillä. Pitoon verrattuna ovat sitä huonompia olleet I vyöhykkeellä Amyla, Barima ja Jaakko (vain 1 koe), II vyöhykkeellä Amyla ja Realta, III vyöhykkeellä Amyla, Barima ja Realta, IV vyöhykkeellä Amyla, Barima, Bintje, Realta ja Veto sekä V vyöhykkeellä myöhäiset lajikkeet Realta ja Jo 0302.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kaikkien vyöhykkeiden vuosina 1970-76 suoritettujen perunan lajikekokeiden tulokset suhdelukunna vertaamalla kutakin lajiketta samoissa kokeissa olleeseen Pito-mittarilajikkeeseen, jonka taulukossa ilmoitettu ha-sato merkitsee suhdelukua 100.

Lajike		Pito t,tä I-III 1000 kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kok. kpl
<u>Maria</u> ¹⁾	v,s I-V	18.4	194	5
<u>Jo 0448</u>	t	18.9	151	57
<u>Saturna</u>	t,tä I-III	18.8	139	223
<u>Jo 0302</u>	t	20.9	133	114
<u>Valtti</u>	t	25.7	125	101
<u>Eigenheimer</u>	t III-IV	21.3	123	49
<u>Sirtema</u> ¹⁾	v I-V	16.3	120	8
<u>Hjan Tuomas</u> ¹⁾	t,tä I-IV	18.9	120	6
<u>Jaakko</u>	s I-V			
	t IV-V	21.3	117	104
<u>Alfa</u> ¹⁾	t	24.1	116	5
<u>Minea</u> ¹⁾	v	19.9	111	4
<u>Rekord</u>	t I-IV	20.5	109	299
<u>Veto</u>	t,tä I-IV	22.7	109	297
<u>Barima</u>	v I-V	19.8	103	103
<u>Bintje</u>	t I-IV	22.3	102	99
<u>Realta</u>	t	29.4	97	78
<u>Amyla</u>	t	23.3	93	71

1) Kokeissa vain v. 1976

v=varhaisperuna, s=syysperuna, t=talviperuna, tä=tärkkelysperuna
 Alleviivatut ovat maatilahallituksen tarkoituksenmukaisten
 lajikkeiden luettelossa v. 1977; vyöhykesuositus ilmoitettu (I-V).

Listan kärjessä on vasta 5 paikalliskokeessa ollut uusi varhais-
 ja syysperuna, ruotsalainen Maria. Useina vuosina kokeissa olleet
 Jokioisten linjat 0448 ja 0302 ovat osoittautuneet hyvin satoi-
 siksi, samoin yli 200 kokeessa mukana ollut Saturna. Maatilahal-
 lituksen suosituslistan ulkopuolella oleva Valtti on antanut suu-
 ren sadon varsinkin I ja II vyöhykkeellä. Seuraavaksi parhaan

vertailuluvun on saanut Eigenheimer, jota on paria poikkeusta lukuunottamatta ollut vain III, IV ja V vyöhykkeen kokeissa. Varhaisperuna Sirtema, joka v. 1979 poistetaan tarkoituksenmu- kaisten lajikkeiden luettelosta, on ollut paikalliskokeissa vain yhtenä vuonna II ja IV vyöhykkeellä ja saanut saman suhdeluvun kuin Hankkijan Tuomas (6 koetta v. 1976). Jaakko-peruna on ollut pääasiassa III, IV ja V vyöhykkeen kokeissa hyvällä menestyksellä. Lähes 300 kokeessa olleet Rekord ja Veto ovat Pitoon verrattuna saaneet saman suhdeluvun. Varhaisperuna Barima on V vyöhykkeen suhteellisen satoisuutensa ansiosta yltänyt Pitoa parempaan kes- kisatoon samoin kuin vielä Bintjekin, joka vain I vyöhykkeen ko- keissa on ollut Pitoa vähäsatoisempi. Realta on vain I vyöhykkeen kokeissa ollut suunnilleen Pidon veroinen. Pitoon verrattuna kes- kimäärin heikoin, Amyla, oli vuoden 1976 kokeissa sitä n. 7 % parempi.

V. 1976 kokeissa olleista Jokioisten ja Hankkijan numerolinjoista olivat Pitoon verrattuna parhaita seuraavat I-IV vyöhykkeiden perunakokeissa mukanaolleet jalostuslinjat:

Numerolinja	Pito 1000 kg/ha (sl 100)	Suhde- luku	Kokeita kpl
Jo 0433	22.0	136	10
Hja 6386	16.7	136	9
Jo 0376	22.2	133	12
Hja 5809	17.5	128	12
Hja 6326	19.9	126	13
Jo 0375	20.5	125	10
Jo 0378	23.7	124	11

Perunan lajikekoe (Sortförsök med potatis) v. 1970-75

	I vyöhyke		II vyöhyke		III vyöhyke		IV vyöhyke		V vyöhyke						
	Pito 1000 kg/ha sl 100	Suhde- luku	Suhde- luku	Suhde- luku	Suhde- luku	Suhde- luku	Suhde- luku	Suhde- luku	Suhde- luku	Suhde- luku					
Amyla	26.0	84	13	22.3	96	13	23.4	90	15	27.3	88	13	18.5	105	4
Barima	21.7	95	3	17.9	101	4	18.6	84	24	23.2	97	39	15.8	140	26
Bintje	25.2	96	16	26.6	106	11	19.8	100	42	24.7	99	20	17.7	114	5
Eigenheimer			-	30.0	153	2	25.3	115	21	20.7	115	8	15.2	131	12
Jaakko	23.3	62	1	30.3	116	3	21.2	104	15	25.7	104	32	18.7	131	33
Realta	26.6	101	18	27.5	95	15	30.6	96	20	32.5	97	23	21.9	88	2
Rekord	20.9	115	22	21.1	103	29	21.5	102	88	21.8	109	70	14.7	135	10
Saturna	18.6	153	25	17.9	133	17	20.0	135	64	19.3	141	40	13.2	187	9
Valtti	20.7	141	14	28.2	132	13	26.4	120	39	29.2	117	23	23.0	107	3
Veto	24.3	115	31	28.0	112	24	23.3	111	89	24.9	97	76	16.7	111	44
Jo 0302	18.4	162	16	20.7	148	21	21.8	125	36	22.3	122	26	18.1	96	1
Jo 0448	9.0	140	3	21.4	165	3	32.9	124	2	18.6	125	4	8.3	164	1

Perunan lajikekoe(Sortförsök med potatis) v. 1976

	I vyöhyke		II vyöhyke		III vyöhyke		IV vyöhyke		V vyöhyke				
	Pito 1000 kg/ha si 100	Suhde- luku	Suhde- luku	Kok. kpl	Pito Suhde- luku	Kok. kpl	Pito Suhde- luku	Kok. kpl	Pito Suhde- luku	Kok. kpl			
Alfa	33.3	128	21.8	111	4								
Amyla	14.3	105				17.6	102	5	20.4	112	7		
Barima			22.0	68	1	24.1	69	1	17.9	96	3		
Bintje			14.7	118	1	15.0	100	1					
Eigenheimer						21.9	113	2	16.3	167	3		
Hjan Tuomas			21.6	91	1				18.4	127	5		
Jaakko						13.2	136	5	17.8	136	10		
Maria	25.7	168							13.5	227	3		
Minea	19.9	111											
Rekord	22.8	104	21.0	100	9	18.0	110	29	17.4	132	29		
Saturna	22.3	130	19.1	146	5	18.4	121	28	16.8	155	24		
Sirtema			17.5	137	2				15.9	114	6		
Valtti	20.5	163	13.8	139	2	21.3	133	3					
Veto	29.3	134	15.3	157	4	17.1	137	23					
Jo 0302	28.4	137	25.4	119	2	15.9	114	6	19.7	152	3		
Jo 0448	25.1	152	21.1	150	8	19.0	162	6	16.2	158	19		
											17.1	65	2
											20.4	66	2
											15.9	134	3

Perunan lajikekoe (Sortförsök med potatis)
Sato (Skörd) 1000 kg/ha v. 1976, vyöhyke I

Maat. keskus	Kunta	Maa- laji	Mittari Pito	Alfa	Amyla	Minea	Rekord	Saturna	Valtti	Veto	Jo 0302	Jo 0448
			SI 100									
F. Hush.	Nagu	KHt	24.4		38.8		23.1		30.5			38.5
Nyl. Sv.	Kyrkslätt	LjS	16.7			21.0	25.7		32.8			32.4
"	"	htLjS	24.1				28.8		33.9			30.6
"	Pojo	KHt	24.8				19.3	28.4				28.8
"	Sibbo	HtS	27.0		47.7	27.2		37.9				
"	Vanda	"	16.6			22.4		22.4	36.5			
Uud.	Nummi	hsHt	14.3	15.0			13.2					
"	Porvoon mlk.	LjS	19.1			17.8		25.8				36.7
"	Tuusula	hsHtS	28.4							38.1	38.8	
"	Vihti	sHt	33.3	42.6						43.9		45.6
"	"	HtS	34.3				32.0			51.7		55.8
"	"	"	23.8					30.0				36.9
V-S	Mynämäki	KHt	21.0				24.4			23.2		
I vyöhyke			keskim. 23.7	42.6	15.0	43.3	22.1	23.8	28.9	33.4	39.2	38.8
Suhdelukuja												
Kokeita	8		25.1				104					152
"	7		22.8									
"	5		22.3					130				
"	4		19.9									
"	4		20.5			111						
"	4		29.3						163			
"	2		25.7							134		
"	1		33.3		168							
"	1		14.3	128								
"	1		28.4		105							137

Perunan lajikekoe (Sortförsök med potatis)
Sato (Skörd) 1000 kg/ha v. 1976, vyöhyke II

Maat. keskus	Kunta	Maa- laji	Mittari Pito	Alfa	Barima	Bintje	Hjan Tuomas	Rekord	Saturna	Sirtema	Vältti	Veto	Jo 0302	Jo 0448
			SI 100											
Häm.	Loppi	sHht	9.5					13.4	23.3			21.5		
I-H	Hollola	Kht	21.0					25.7				28.2		32.3
Kym.	Kymi	"	34.0	32.7				27.4						
"	Vehkalahti	hsHht	16.7	24.4				15.0				26.1	38.0	
Pirk.	Luopioinen	Kht	22.0		15.0			28.1		23.6			22.2	41.3
Sat.	Huittinen	HsS	14.0						21.4			20.0		
"	Vampula	Hht	20.4						25.0					40.2
"	"	Mm	19.2					19.6						17.2
"	"	Kht	14.7	19.8		17.4		16.5			21.3			
Uud.	Askola	HtS	23.6					20.2	36.5					38.0
"	"	HsS	21.6	19.8			19.6							27.8
"	"	"	28.2					22.2	32.7					34.6
"	Mäntsälä	HtS	12.9							24.4	17.1			22.2
<hr/>														
II vyöhyke			keskim,	19.8	24.2	15.0	17.4	20.9	27.8	24.0	19.2	24.0	30.1	31.7
Suhdelukuja														
Kokeita	9		21.0					100						150
"	8		21.1											
"	5		19.1						146					
"	4		21.8	111										
"	4		15.3											
"	2		17.5									157		
"	2		13.8							137				
"	2		25.4								139			
"	1		22.0		68									119
"	1		14.7				118							
"	1		21.6											91

Perunan lajikekoe (Sortförsök med potatis)
Sato (Skörd) 1000 kg /ha v. 1976, ytyöhyke III

Maat. keskus	Kunta	Maa- laji	Mittari Pito SI 100	Amyla	Barima	Bintje	Eigen- heimer	Jaakko	Rekord	Saturna	Valtiti	Veto	Jo 0302	Jo 0448
E-P	Teuva	HtMr	29.1						31.1	38.2				34.5
"	Töysä	KHt	18.1	14.0					28.7	29.8		29.4		
K-S	Jämsä	HtMr	25.2							30.4	39.2	34.4		48.0
"	Kannonkoski	Hs	16.2	22.7						14.7		29.5		27.0
"	Multia	HtMr	15.4	16.6						16.4		20.2		24.1
"	"	hsHt	13.7						16.7			22.8		22.7
"	"	HtMr	14.7						16.9		25.6	20.7		
P-K	Kitee	-	28.6				30.8		28.6	37.8		38.4		
"	Outokumpu	Ht	23.8						32.2	26.6				
"	Polvijärvi	Mm	24.1		16.6				22.0	24.5	20.0			
"	"	"	26.0						27.2	29.0		27.6		
"	"	HtMr	15.2				21.0		14.4	25.0		21.0		
"	"	"	9.6					10.8	9.8			10.8	10.0	
"	"	Mm	16.8						23.8	23.0		22.8		
"	"	HtMr	20.6	19.2					20.2	26.2			27.2	
"	"	Hk	14.4						18.4	23.0		31.6		
"	"	Mm	12.4					14.4	14.6	15.0				
"	"	HtMr	17.8	17.0				26.4	20.2	15.8		18.4		
"	"	"	16.6					26.8	20.0	16.6		18.8		
"	"	Mm	15.0			15.0			9.0	17.0			15.0	
"	"	"	23.0						34.0	20.0		29.0		
"	"	"	15.5						19.2	13.5		23.9		
"	"	"	17.2						14.6	11.0		25.0		
"	"	HtMr	20.3						21.7	23.4		18.6	25.7	
"	"	Mm	9.6				11.8		8.4	7.6		13.6		
"	"	HtMr	14.1						16.0	21.1				28.0
"	"	Mm	16.0						11.8	18.0		11.2		
"	"	"	11.2						9.8	21.8		17.4	12.6	
"	"	HtMr	20.6						13.8	22.6			18.6	
"	Tohmajärvi	"	13.8						16.5	23.7		21.6		

Perunan lajikekoe (Sortförsök med potatis), vyöhyke III jatk.

Maat. keskus	Kunta	Maa- laji	Mittari Pito SI 100	Amyla	Barima	Bintje heimer	Eigen- Jaakko	Rekord	Saturna	Valtti	Veto	Jo 0302	Jo 0448
öst. Sv.	Korsholm	KHt	25.0					19.6					
"	Närpes	Ht	18.4					35.3	30.3				32.7
<hr/>													
III vyöhyke keskim,			18.1	17.9	16.6	15.0	25.9	18.0	22.2	28.3	23.5	18.2	30.7
<hr/>													
Suhdelukuja													
Kokeita	"	29	18.0					110					
"	"	28	18.4						121				
"	"	23	17.1							137		114	
"	"	6	15.9										162
"	"	6	19.0										
"	"	5	17.6	102						136			
"	"	5	13.2										
"	"	3	21.3										
"	"	2	21.9								133		
"	"	1	24.1		69								
"	"	1	15.0									100	

Perunan lajikekoe (Sortförsök med potatis), vyöhyke IV jatk.

Maat. keskus	Kunta	Maa- laji	Mittari Pito	Amyla Hjan heimer	Barima Tuomas	Jaakko	Maria	Rekord	Saturna	Veto	Jo	0302	Jo	0448	
			SI 100												
Oul. P-K "	Taivaalkoski Juuka "	HtMr "	8.5 23.4 14.7	13.9	20.8	32.0	31.1	10.0	19.8	42.0	23.5	20.5			
	IV vyöhyke	keskim.	17.5	22.9	17.2	27.3	23.3	24.2	30.7	23.0	26.1	18.1	28.5	29.9	25.6

Suhdelukuja

Kokeita	29	17.4	132	155	158
"	24	16.8			
"	19	16.2			
"	11	20.2			141
"	10	17.8		136	
"	7	20.4	112		
"	6	15.9			
"	5	18.4		114	
"	3	17.9		127	
"	3	16.3	96	167	
"	3	13.5		227	
"	3	19.7			152

Perunan lajikekoe (Sortförsök med potatis)
Sato (Skörd) 1000 kg/ha v. 1976, vyöhyke V

Maat. keskus	Kunta	Maa- laji	Mittari Pito	Barima	Bintje	Eigen- heimer	Jaakko	Rekord	Saturna	Veto	Jo 0302	Jo 0448
Lap.	Kolari	HtMr	SI 100									
"	"	"	13.5		29.5		21.3	30.4	28.9			29.4
"	"	"	28.3		45.0		40.4	23.0	36.3		19.4	
"	"	"	26.2	31.2	27.1		34.8	26.6	32.0			
"	Salla	"	24.9				19.6	15.6	22.4	8.5		19.5
"	Savukoski	"	9.3			22.6		9.7	11.8	13.6		14.9
"	Sodankylä	HsMr	12.5	22.5			31.5	34.0	25.5		7.5	
<hr/>												
	V vyöhyke	keskim.	19.1	26.9	33.9	22.6	29.5	23.2	26.2	11.1	13.5	21.3
<hr/>												
Suhdelukuja												
	Kokeita	6	19.1					121	137			
"	"	5	21.1				140					
"	"	3	22.7		149							
"	"	3	15.9									134
"	"	2	19.4	139								
"	"	2	17.1							65		
"	"	2	20.4								66	
"	"	1	9.3			243						

